

מהדורת פישל

מרכז הדף היומי

תלמוד בבלי

THE FISCHL EDITION

MERCAZ DAF YOMI

**TALMUD
BAVLI**

מסכת בכורות

MASECHES BECHOROS

AN ORIGINAL MDY ENGLISH EXPLANATION
WITH THE OZ VEHADAR
TALMUD BAVLI HA-MENUKAD

MASECHES BECHOROS BY
NATHAN & KAMIONSKI LLP

© 2026 Mercaz Daf Yomi. All rights reserved.

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means—electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise—without prior written permission from the publisher.

This sefer has been carefully edited, yet errors may remain. Kindly notify us of any mistakes so they can be corrected in future editions. Please send comments to: info@mdydaf.com

ISBN 978-1-84381-224-1

design hi@hifive.nyc

WITH HEARTFELT APPRECIATION TO THE MDY TEAM
FOR THEIR EXTRAORDINARY DEDICATION, SKILL, AND TIRELESS
EFFORT IN BRINGING THIS PROJECT TO FRUITION.

RABBI NOAM FIX
PROJECT MANAGER, STYLE EDITOR

REB YEDIDYA KRAMER
CONTENT EDITOR

RABBI YEHOShUA DUKER
TRANSLATOR

RABBI SHAMSHI SZLAFROK
STYLE EDITOR

DVORA FREIMARK
COPY EDITOR

YOSHI WEISS
AHARON DAMAN
ARTISTS

LAYOUT TEAM OF
MACHON ALEH ZAYIS

WITH MUCH HAKORAS HaTOV
We wish to express our heartfelt appreciation to

הגה"צ רבי יהושע לייפער שליט"א
נשיא עוז והדר

for his graciousness in allowing us to use their
Shas Menukad in this edition.

בזכות הפצת התורה וזיכוי הרבים תבורך מפי עליון בכל הברכות הכתובות בתורה

The Gemara relates that R' Chiya fed the meat of the deer to the poor – and the Ben Yehoyada explains that he did so in order to combine Torah with acts of chesed, so that the learning would be elevated and protected through the *zechus* of both, serving as a *magen* – a spiritual shield.

So too at MDY: what began as a shiur has blossomed into a movement of unity, compassion, and spiritual growth – with *chesed* flowing between members in ways too beautiful to fully describe.

I thank Hashem deeply for allowing me to be part of this incredible journey – and for surrounding me with loyal friends and devoted partners who give their hearts and souls for this holy mission, never saying "enough."

How great is the *zechus* of our dear friends, **Mr. & Mrs. Mayer Fischl** שיחיו, who stepped forward and acquired the once in a generation *zechus* of publishing בעזהש״ת the entire Shas - which will be called **The MDY Shas – The Fischl Edition**.

A special word of appreciation is due to the sponsors of this masechta, our dear friends **Avi and Rachel Kamionski** שיחיו.

Avi, a close and cherished friend, has been an אבן יסוד of the shiur and the broader MDY mission. With unwavering dedication, he remains deeply involved in its growth and success each and every day, generously devoting countless hours to furthering the work of MDY and bringing the light and sweetness of Torah to ever more Yidden throughout the world.

ישראל ד' שחרם כפול ומכופל מן השמים.

With love, admiration, and hope for what's to come,

Eli Stetansky.

קובע ברכה לעצמו

הרב ידידיה קרמר שליט"א

ראש כולל מרכז הדף היומי והחברותא של ר' אלי שליט"א

על התמסרותו המיוחדת, והשתתפותו בכל צעד ושעל,
להביא את הוצאת הגמרא מן הכח אל הפועל

With profound gratitude to Hashem, it is my privilege to introduce a historic milestone in the world of Torah learning: the launch of the **MDY English Gemara**, a revolutionary edition designed to make the Daf accessible to every Yid — regardless of background or language — without compromising on the sacred *tzuras hadaf* we've cherished for generations.

This new edition presents the original Gemara side-by-side with clear, accurate English explanation, while preserving the familiar layout of Shas.

For the first time, the Gemara, Rashi, and Tosafos appear with *nekudos*, giving every learner — from beginner to advanced — the tools to read and understand on their own.

But this project is more than just a *sefer*. It is a gateway into the world of MDY.

Each *daf* includes a dedicated QR code, unlocking a complete learning experience: the MDY video or audio *shiur*, dynamic charts and visual aids, quizzes, and more — all just a tap away. **It's Torah brought to life, right on the page.**

What better place to begin than mid Seder-Kodashim?

True to the MDY spirit, we don't wait for the start of a seder or the first daf of Shas. We start today. Right here. Because Torah cannot wait. As we say often: Start now. Don't look back.

To appreciate the deeper meaning behind this moment, let us reflect on the well-known words of the Vilna Gaon about the greatness of R' Chiya. The Gemara tells how R' Chiya went to extraordinary lengths to ensure Torah would never be forgotten — planting flax to make nets, capturing deer, preparing parchment, writing *sefarim*, and personally teaching children wherever no *melamed* could be found. The Gra famously asks: why did R' Chiya invest so much time in menial tasks like planting and trapping?

His answer is timeless: Torah only endures when it is built entirely on purity, holiness, and *l'shem shamayim*.

This perspective sheds light on what we are witnessing today at MDY. Every team member — is driven by one goal: to spread Torah, elevate Klal Yisrael, and draw another precious soul closer to the sweetness of learning — וטעמו וראו כי טוב.

Welcome to the MDY (Mercaz Daf Yomi) Family!

Dear Friend,

We are so happy that you decided to join us on this life-changing Daf Yomi journey.

With engaging visuals, animations, and even 3D illustrations, even the most complex topics become simple and accessible. In just a short time, you'll find yourself not just learning, but truly loving it — feeling a deep connection and even an addiction to Torah.

Through experience, we've discovered powerful strategies that truly help you stay committed on your daf journey.

- ✓ **Never try to "make up" a missed daf.** Many people fall behind because they try to catch up instead of moving forward. Just start fresh each day! It's not about the Daf it's about the Yomi!
- ✓ **Build an unbreakable habit.** Even on the busiest, most overwhelming days, open the Gemara, even for just five minutes. The goal is consistency.
- ✓ **Stick with it for 60-90 days.** This is the magic window where learning transforms from an effort into second nature. After that, it will feel as natural as breathing.
- ✓ **Find a Progress Partner.** Having someone to check in with daily creates accountability and motivation. A simple "Did you do today's daf?" can make all the difference.

The journey ahead is transformative. You're not alone — we're here to support and encourage you every step of the way. Questions? Comments? email info@MDYDAF.com or visit us at MDYDaf.com. We look forward to learning together!

With admiration and excitement,

Eli Stetansky.
and The MDY Staff

Mark your progress, one daf at a time!
Check off what you've learned today and come back later to fill in the rest!

טו	יד	יג	יב	יא	י	ט	ח	ז	ו	ה	ד	ג	ב	✓
ל	כז	כח	כו	כד	כב	כא	ב	יז	יח	יז	טז	טו	טד	טג
מז	מד	מג	מב	מא	מ	לז	לח	לז	לז	לז	לז	לב	לא	ל
ס	נז	נד	נב	נא	נ	נז	נז	נז	נז	נז	נז	נז	נז	נז

mdydaf.com

מרכז הדף היומי

תִּלְמוּד בְּבֵלִי

מַסֶּכֶת בְּכוֹרוֹת
MASECHES BECHOROS

דף ב. - סא.

(לְקַמֵּן ט:; **ז**) ע"ו יד: שבת
 . [פסחים ג:; **ז**] תוספתא
 דק ב מ"א (**ז**) גיטין מד.
 קמן ג, (**ז**) יג. ואילך, (**ז**) שבת
 ד, (**ז**) דברים יב ו, (**ז**) ברא"ה
 לוקה, (**ז**) לקמן ג, **ז** חולין
 ס, (**ז**) דברים יח ד, **ז** ויקרא
 ט, (**ז**) דברים יב יח,
 [לקמן ג:; **ז**] (**ז**) ברא"ה
 לוקה, (**ז**) ט:; (**ז**) **ז** ע"ו
 יד: טו:;].

(א) במשנה והמשתתף:
(ב) רש"י ד"ה והמקבל
מנו וכו' וישראל מקבל
מטפל בה כדי שיהיו חולקין
כ"ל ותיבת בהמה נמחק:

[illegible]

(כי לי כל בכור ביום
פתי כל בכור בארץ
צרים הקדשתי לי כל
בכור בישׂאל מאדם עד
בהמה לי יהיו אני יי:
[במדבר ג, יג])

[illegible]

לְקַחְם עֵינֵי הַחֲדָדִים. וְכִבֹּד הוּא וְעֵדֵינִי הוּא בְּמַעַל אִמּוֹ. וְהֵאָּה דִקְטָא
חֲמֹד וְלֹא קֶטֶט פֶּה. מַפְרֵשׁ בְּפִירְקָא טַנְיָנָא (לְחֵם ד' י.)
סְטִיזִי דְּזוּקְרָן מִלֵּי דְּפֶטֶר חֲמֹד פֶּסִין וְשֹׁדֵי לֵיהּ. וְכֵל אִינֵי סְפִירְקִין
יִירֹו בְּכֹדֹר בְּהֵמָה טְהוֹרָה: אֵינֵי שְׂאִינֵי רִשְׁאִי. קְדַמְיָא בְּמַסְכַּת ע"ו

מאמר זה יאריך להיפגש בבהמות אחרות: קמחמסע
 10. תנן תהם. רבי יהודה מותר בשבורה. בן
 יורא מותר בסוס. איבעיא להו. עובר מהה
 11. אמר רבי יהודה. מעמא דרבי יהודה תהם
 12. שר משום דשבורה. עובר מהה שבור הוא. א
 13. מקא שבורה לא חינו אורחיה. אכל עובר
 14. דחיתו שבורה לא חינו שבור הוא. אמר
 15. מובר לו אף על פי שאינו רשאי. ולא
 16. יג. רבי יהודה. ולשמעך. המשחתה לו
 17. מקבל ממנו ונתנו לו כל בקבלה דלא קנה
 18. יי נמי דלא פליגי. אלא פליגי דלא קנה. תהם
 19. יי פליגי דלא קנה. תא שמע. 10. רבי יהודה
 20. מר. המקבל בהמה מן הגוי וילדה. משליו
 21. ותו בשליו ונתנו חצי דמיו לכתו. ונתנו לו
 22. בקבלה אף על פי שאינו רשאי. 10. קנסים
 23. ותו עד עשרה בדמיו ונתנו כל דמיו לכתו.
 24. מאי

מְלֻקָּה עִיבֹר הַמִּזְרֹן שֶׁ נִכְרֵי יְהוֹמָר ⁴⁹. לִקְסָם מִיַּסְטֵר מִצְבֹּרָה
מֵשׁוֹם אִם שֶׁהִיא שָׁל גֹּי, וּמוֹכֵר מִיַּסְטֵר מֵשׁוֹם וְלֵד ⁵⁰ שָׁל גֹּי,
מִתְּפִיר קֶרְאִי נִקְפִי כו"ט, וְשׂוֹפְסוֹת שָׁל גֹּי פוֹטֵר בְּצִבּוֹרָה לְפִינֵי אֲזִנֹּו,
לְהַמְרִינִן (לִקְסָם ג.), מֵאִי שֶׁנָּה דֹב, בְּעִינִי 'כֵּל בְּצוֹר' וְלִפְסָ, אֲמוֹ נְמִי בְּעִינִי

דְּלוּקָם וּמוֹכֵר לְרִיבִי, כְּדִמְפָּרֶשׁ וְחָזִיל

[illegible]

מקדושים, שהיו טוהר בהם מלכתחלה בשבת. ולשון קדושים על
 ששמעו כן, אלא קדושים בצורה. כהאילן דרבי מר בר רבא דלבי חמישיה
 שמוס דמפקת ליה מקדושים, דהוה מקח ואדריכיה ליה, ואשתי דבגלתה.
 הוה הולך וזר לאו שרף מימיני ליה לקדושים, גמורו שהסביר צדקה
 וקדושים עמיני ליה לקדושים בצורה, שאלו עובד קדוש בצורה. ואלו טעם דמימיני
 קדושים עמיני למימר ליה שרף מקדושים מן ידו לזבח הקטשים, ואלו דמי
 דזר לאו שרף טעם אחר, אי תנא לן טעם, משום דלא עבד אדריכיה, חזק
 דהוה טעמי נקט. ומכל כן דמיסא דהא דלא עמיני קבל טעמי, חזק
 דהוה רבי יהודה גמי אדריכיה לטעמינן שופסות, דלא טעמינן
 ליה כיון דמשפסות קבלה ליה
 הוה שפסות, וזוה עמי למימר, משום דמיתא דהוולד וזוהו רחאי מללכא
 הוה שפסות, וזוה שפסות מקט: [גורלן] חצי דריו דמהו. לא לקדושים
 פ שקרא? חרי ליה רבי יהודה בגיזה ונעטקה, דדריש ליה עלה מפתח
 אסיה וזוה שפלו וזלל אפסיה. וזלל חרי דלא קדוש קדושים הוה, גמי
 ללכא דמי תלקן. וזלל משום טיבא דדכאן, דלא יקחא ליה בשפסותיה, מיה
 קדושים אדוה דמי דקדמי, חרי אדריכיה ממור וקחא עמי דגריסא
 סל דהוה אז שפלו, דקלמא לקמן (דף ט:.) קורבן אותה עד אשר
 יקחום שפסותיהם על הקדשים. וזלל חס עד דהקדוש שאל עקרה, לא
 וסיה לגוי קורבן אדוה עד אשר דקדמי, דקחא וסיה חזק דקחא סל
 מלי

בדמים כדתיניא לקמן (יא:) דלא באה תורה להחמיר עליו אלא להקל עליו אבל שאר בכורות בהם

לִּקְנִיָּה – because **you might think to say** that **since the main** part of the animal, which is the mother and half of the offspring, **is the property of the Jew**, the Chachamim **will impose a *kenas*** on the Jew, and the offspring will have *bechor* status, דְּלִמָּא אִתִּי – **due to the concern** that people will **come to confuse** this case **with** the case of **another animal** that belongs fully to a Jew. קָא מְשַׁמַּע לָן – The *tanna* therefore **teaches us** that they do not impose a *kenas*.

The Gemara cites a related mishna.

תֵּנִי הָתָם – **We learned in a mishna there** (*Avoda Zara* 14b): One may not sell to non-Jews large livestock, calves, or foals, because they will perform labor on Shabbos, whether they are intact or damaged. רַבִּי יְהוּדָה מְתִיר בְּשִׁבּוּרָה – **Rabbi Yehuda permits selling a damaged animal** that cannot perform labor. בֶּן בִּסְרִיא מְתִיר בְּסוּם – **Ben Beseira permits selling a horse** (which is used for riding, not for performing labor).

עוֹבֵר מָה לִּי אָמַר רַבִּי – The Chachamim **inquired**: רַבִּי – **Would Rabbi Yehuda permit selling a fetus**, which also cannot perform labor, just like he permits selling a damaged animal?

The Gemara explains the question.

מִעֲמָא דְרַבִּי יְהוּדָה הָתָם דְּשִׁרִי מְשוּם דְּשִׁבּוּרָה – **Is the reason Rabbi Yehuda permits selling a damaged animal because** it is not able to perform labor? – **If so, a fetus also cannot perform labor.** אוֹ דְּלִמָּא שְׁבּוּרָה לֹא הֵינֵנוּ – **Or perhaps he permits selling a damaged animal**

Or perhaps he permits selling a **damaged animal** only because it is **not common** for an animal to be damaged (so there is no concern that one will think it is *mutar* [permitted] to also sell a healthy animal to a non-Jew). **אֲכַל עוֹבֵר בֵּין דְּהֵינֵנוּ אִנְרִיחָה לֹא שְׁבּוּרָה הוּא – But regarding a fetus, since it is common,** Rabbi Yehuda would rule that it is *assur* to sell a fetus to a non-Jew (due to the concern that one will also think it is *mutar* to sell him a healthy animal).

The Gemara suggests:

תָּא שָׁמַע – **Come and hear** a proof from our mishna, which states: וְהַמּוֹכֵר לוֹ – **and one who sells to a non-Jew the fetus** of a donkey that had never given birth, אָף עַל פִּי שְׂאִינוּ רִשָּׁא, – **although it is *assur*** to sell large livestock to non-Jews. – **And Rabbi Yehuda does not disagree.** (We see that he agrees that one may not sell a fetus to a non-Jew).

The Gemara rejects the proof:

וְלִימְעֵינָךְ – **And according to you**, that one can infer that Rabbi Yehuda does not argue from the fact that his opinion is not cited in the mishna, then when the mishna states: הַמּוֹשֵׁתָהּ לוֹ – **or one who enters into a partnership with a non-Jew, וְהַמְקַבֵּל הֵמֶנּוּ – or receives the mother donkey from a non-Jew, וְהַנּוֹתֵן לוֹ בְּקִבְלָהּ – or one who gives the mother donkey to a non-Jew to care for**, in all of these cases, the firstborn is *patur* from *bechor* status, דְּלֹא קָתִי – **where it is not taught** that Rabbi Yehuda disagrees, הֲכִי נָמִי – **does he agree here as well?** (We saw earlier that

לקמן ט: [ב] ע"ז יד: שבת
[פסחים נג.], [ג] תוספתא
ב מ"א, [ד] גיטין מד.
מן ג, [ה] יג. ואילך, [ו] שבת
[ז] דברים יב ו, [ח] בדר"ה
קח, [ט] לקמן ג, [י] חולין
[יא] דברים יח ד, [יב] ויקרא
ט, [יג] דברים יב ו,
[יד] לקמן ג:, [טו] בדר"ה
קח, [טז:] ט:, [יז] ע"ז
יד: טו:.

במשנה והמשתתף:
רש"י ד"ה והמקבל
זו וכו' ישראל מקבל
טפל בה כדי שיהיו חולקין
ל"ל ותיבת זהמה נמחק:

[illegible]

כִּי לִי כָּל בְּכוֹר בְּיוֹם
תִּי כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ
דִּים הַקְדָּשְׁתִּי לִי כָּל
יִשְׂרָאֵל מֵאֲדָם עַד
בְּחֻמָּה לִי יִהְיוּ אֲנִי יי:
(במדבר ג, יג)

[illegible]

לְהִלָּחֵם עִיבֹר הַחֲדָדִי. וְכִבֹּד הוּא וְעֲדִינִין הוּא בְּמַעַל אִמּוֹ. וְהֵאֵי דִקְטָטָה
חֲמֹד וְלֹא קֶטֶט פֶּרֶה, מִפְּרֵשׁ בְּפִירְקָה מִתְּנִינָה (לְתַנּוּן דף יג.)
מִיֵּי דְזוּטְרִין מִיֵּי דְפֶטֶר חֲמֹד פֶּסִין וְשָׂדֵי לֵיהּ, וְכָל אִינְךָ בְּפִירְקָה
יִירֹו בְּכֹדֹר בְּהֵמָה קְהֹרָה: אֵינִי שְׂאִינוֹ רְשָׁאִי. קְדַשְׁתִּי בְּמַסְכַּת ע"ז

עובר אֲחִמורו של נָכְרִי, וְהַמּוֹכֵר לוֹ, אֵף עַל פִּי שְׁאִינוּ רִשְׁאִי. ⁽⁶⁾ הַמְשִׁתְּתֵהוּ לוֹ, וְהַמְקַבֵּל הֵימֶנּוּ, וְהַתּוֹתֵן לוֹ בְּקִבְלֵהוּ, פְּטוּר מִן הַבְּכוּרָה. שְׁמֵאֵר ⁽⁷⁾ בְּיִשְׂרָאֵל, אֲבָל לֹא בְּחִגְרֵיהֶם נִבְּרָה קֵץ לָהֶם לָקֹה לֵי. דְּרִיב, דְּאֵי תָנָה לִקּוּם הוּא אֲמִינוּ מִשּׁוּם דְּקָא מִיתֵי לֵה לְקִדְשָׁהּ, אֲבָל מוֹכֵר דְּאִינוּ מִפְּקַע לָהּ מִקְדוּשָׁה אֲמִינוּ לְקִנְסִיהֶּי. קִמְשֻׁמַּע לָהּ, וְהַמְשִׁתְּתֵהוּ לֵי לָקֹה לֵי. לְאִפּוּסֵי מִדְּרִיבֵי הַיְּהוּדָה. דְּאִינוּ ⁽⁸⁾ שְׁתּוּפּוֹת גוֹי חִיבֵי בְּכוּרָה, קִמְשֻׁמַּע לָהּ. דְּפִטּוּרֵהּ מִן הַבְּכוּרָה, וְהַמְקַבֵּל לָקֹה לֵי מִשּׁוּם דְּקָא בְּעֵי לְמִיתֵי, וְהַתּוֹתֵן לוֹ בְּקִבְלֵהוּ, וְהַתּוֹתֵן לוֹ בְּקִבְלֵהוּ לָקֹה לֵי, אֵינְיִמְרִי. מִלָּא עֲדִיתָ אֲמִינוּ

הואיל ועיקר בחקמה ד'ישראל היא ל'קנסיה'
 דלמא אתי ל'איתלוף' בבחמה אחריית, קמ'שט
 לן. 'תמן ה'תם, רבי יהודה מ'תיר בשב'ורה, מן
 ת'מיר מ'תיר ב'סוס, א'כ'עא' להו ע'ובר מן
 ל'י' א'מר ר'בי יהודה, מ'ט'מא ד'רבי י'הודה ה'תם
 ד'שרי מ'שוי ד'שב'ורה, ע'ובר נ'מי ש'בור הוא, אז
 דלמא ש'בורה לא ה'ינו א'ור'יה, א'כל ע'ובר
 כ'יון ד'הינו א'ור'יה לא' ש'בור הוא, תא ש'מע,
 ות'מ'ור לו א'ף על פי ש'אינו ר'שאי, ולא
 פ'ליג ר'בי יהודה, ל'ש'עמ'תן, ת'מ'ש'תתן, ו'
 ת'מ'קבל מ'מנו ות'נותן לו כ'קבלה ד'לא ק'תני,
 ה'כי מ'ן ד'לא פ'ליג, א'לא פ'ליג ולא ק'תני, ה'כי
 נ'מי פ'ליג ולא ק'תני, תא ש'מע, ר'בי יהודה
 א'מר, ה'מקבל בח'מה מן ה'נו ו'לה, מ'ש'לין
 אותו ב'ש'נו ו'נותן ח'צי ד'מיו ל'כהן, ות'נותן לו
 כ'קבלה א'ף על פי ש'אינו ר'שאי, 'ק'ונ'סים
 אותו עד ע'שרה ב'דמיו ו'נותן כל ד'מיו ל'כהן;
 מ'אי

אומר המקל בזה: כו':
פיו יתנו. על קדוש היום
יבואו ל' בעצרה. ממי לא
ידעו? מה הכבוד? וכן דרש
לפי שמקראי גלו.
הנה שם על פי שטות רשאי
לסכל ולא חש לדבר ממנו
מזוי.

מדכבי' "מעשר דקרי'
מיתיר לה פרושה. פ"ח
מקדושי'. שבוני
משמע קן אלה קדושי מקדושה.
משום דמפקע להו מקדושה.
אם היול זכר וכן לא שיער מי
מיימי לה לקדושו במדרגה
לקדושי. נהי בתור לא שיהי

ר' דאָספילן זינען קדושה איבער. **ועוד קני למינר** טעם אחר, וכו' רש"י, אימא לך נסיה; וסד מסרי טעמי נקט. ומכל שכן קראי: **למפוקי** סדרבי יהודה. כלל רבי יהודה נמי אה מרישא, אלל כ"ט דליטריד טפי כיון דמשפחת בהא פלוגתא

[illegible]

מְזוֹרָה עֵינֵי הַמְּזוֹרֵי שֶׁ נִכְרִי וְהַמְּזוֹרֵר. ¹⁴ לִקְחָם מִפֶּטֶר מִצְבֹּרָה מֵשׁוֹם אִם שָׁהִי אֶל גּוֹי, וּמִזְכֹּר מִפֶּטֶר מֵשׁוֹם וְלֵד ׀ אֶל גּוֹי, מִתְּחִיל קִרְאִי נִקְרִי כו"ו, וְשׂוֹפֵסוֹת אֶל גּוֹי פּוֹטֵר בְּצִבְכֹּרָה תִּפְסְלוּ אִינוֹ, דְּלִמְדִּינִי (לִקְחָם ג.) מֵחִי שָׁהִי בּוֹ, בְּעִינִי 'כֵּל בְּכֹר' וְלִיכֵל, אִמּוֹ נָמִי בְּעִינִי

מִשְׁמַע מַעֲתִיזוֹת דַּמְדָּם קָרָא נֶקֶד,
דִּקְדָּק פְּטוּר, שְׁלֵמָה שְׁלֵמָה,
וְ"ל דְּלֹאמוֹר קֹא, לֵאלֹא אִיירִי כוּלָּה
פֶּרְשָׁה בְּאֵם חֵלָה צִנּוּר:
הַחֲמוּכָר לוֹ, אֵפֶּל עַל פִּי
וְהַמְקַבֵּל לוֹ, וְהַשְׁתַּתָּה לוֹ,
פְּטוּר מִן הַבְּכוּרָה,
בְּאַחֲרֵיהֶם: נִמְל' כֹּל

וְהַמְשַׁתְּתָּהּ. תחת: קרשה, חמור
בבול קרשה בשפופות
מזקמ"ט: צבורות וְאִתָּנָה:
וְלִיט. מִשּׁוּם לִיט מִדְּלִיטָאֲדִי וְיִשְׁתְּרָלִי
לִמְעוּטִי שִׁפּוּפִים שֶׁנִּי גִי, מְקַלֵּל שִׁפּוּפִים
רַשְׁטִים (מִשּׁוּם לִיט וְעוֹד קָשָׁה, קִרְקִים רַשְׁטִים
הֵאן יִתְּרֵן קִלָּה: דְּלִמְעוּטִי צִבּוּרֹת דְּקִרְדָּה
וְלִמְעוּטִי לִמְעָה לִי, לִמְעוּטִי שִׁפּוּפִים
וְיִרְקָה מְמַשְׁמֵינִי לִי מִצִּבְרָלִי.
וְלִמְעוּטִי דְּלִמְעוּטִי דְּלִימָא תְּרִי קִרְלִי, שֶׁ
נִשְׁפָּר וְשֶׁנֶּחֱסֵה, יִתְּרָה, מִשְׁתְּרָלִי
נִשְׁפָּר שִׁפּוּפִים עֵבֶר, מִשְׁתְּרָלִי נִשְׁפָּר
שִׁפּוּפִים שֶׁנִּי וְיִתְּרָה נִשְׁפָּרִים לִי) מִלִּי
מִקְרָה עֹבֵר, וְיִתְּרָה לִי לִמְעוּטִי 'צִבְרָה'
אִיִּזִי דְּמִשְׁמֵי הָס' צִבְרָה' וְאִתָּנָה:
דְּלִמְעוּטִי קָשָׁה: אִיִּזִי דְּלִמְעוּטִי
וְאִתָּנָה וְאִתָּנָה לִמְעוּטִי דִּקְדָּה לִי שִׁפּוּפִים
וְאִתָּנָה

[illegible][illegible][illegible]

א א מיי פ"ד מהלכות זכורות
הלכה ב סמג עשין קמה
קמו:
ב ב מיי וסמג שם טו"ש"ע
יו"ד סימן שכ סעיף ג וסימן
שכא סעיף כ:
ג ג מיי פ"כ מהלכות שבת
הלכה ד:

יוצר ובורא המאורות
צופה ומאזין עתירות
חכמני להבין אמרות
קנויות קדם לדורות
וחזקני לפרש
ידקדקי בכורות:

[illegible][illegible]

Rabbi Yehuda holds that a firstborn owned in partnership with a non-Jew is *chayav* in *bechor* status.)

אֵלֶּא פְּלִיג – **Rather**, it must be that Rabbi Yehuda **disagrees** in those cases, וְלֹא קָהֵנִי – **but** nevertheless the mishna **does not teach** his opinion. הִכָּא נָמִי פְּלִיג וְלֹא קָהֵנִי – If so, **here, too** (regarding selling the fetus to a non-Jew), one can say that **Rabbi Yehuda disagrees** with the ruling of the mishna that it is *assur* to sell the fetus, even though the mishna **does not teach** his opinion.

The Gemara suggests:

הָאֵלֶּא שָׁמַע – **Come and hear** a proof from a *baraisa*. The halacha is that one must give the kohen a *bechor* of a kosher domesticated animal, then if it has a *mum* [blemish], it may be eaten, but if it has no *mum*, the kohen sacrifices it on the *mizbei'ach* [altar], and then its meat is eaten by kohanim. The *baraisa* teaches: רַבִּי יְהוּדָה אָמַר – **Rabbi Yehuda says**: If **one**

received a kosher **animal from a non-Jew** to care for it and receive half of its offspring **and it gave birth** to a *bechor*, the *bechor* cannot be sacrificed, because it is half-owned by the non-Jew. מַעֲלִין אוֹתוֹ בְּשׁוּוֹיוֹ וְנוֹתֵן חֲצִי דְמִיּוֹ – In such a case, **one estimates its value, and the Jew gives half of its value to a kohen.**

The *baraisa* continues:

וְהַנּוֹתֵן לוֹ בְּקִבְלָהּ אֶחָד עַל פִּי שְׂאִינוֹ רִשָּׁא – **One who gives the mother animal to a non-Jew to care for**, such that the Jew owns the animal but the non-Jew has the rights to half of its offspring, **although it is assur** to do so, since the firstborn has partial *bechor* status, קוֹנְסִים אוֹתוֹ עַד עֲשָׂרָה בְּדָמָיו – the Chachamim **impose a *kenas*** on the Jew for having given the animal to the non-Jew, and he must purchase the non-Jew's portion from the non-Jew **for up to ten times its value, and the Jew must also give the value of the whole firstborn to a kohen.**

שבת [לקמן ט:]; (ב) ע"ז יד: שבת
[פסחים גנ.]; (ג) תוספתא
דק ב מ"א; (ד) גיטין מד.
לקמן ג, (ה) יג. ואילך, (ו) שבת
ד, (ז) דברים יב ו, (ח) ברי"ה
לזכות, (ט) לקמן ג, (י) חולין
ס, (יא) דברים יח ד, (יב) ויקרא
ט, (יג) דברים יב יח,
[לקמן ג:]; (יד) ברי"ה
לזכות, (טו) [ט:]; (טז) ע"ז
יד: טו.].

(א) במשנה והמשתתף:
(ב) רש"י ד"ה והמקבל
מנו וכו' וישראל מקבל
מטפל בה כדי שיהיו חולקין
כ"ל ותיבת בהמה נמחק:

[illegible]

(כ) כי לי כל בכור ביום
פתתי כל בכור בארץ
צרים הקדשתי לי כל
בכור בישראל מאדם עד
בהמה לי יהיו אני יי:
[במדרג ג, יג]

[illegible]

הלוקח שובר חמורו. וצבור הוא ועדיין הוא צמעי אמו. והאי דנקט
תמור ולא נקט פרה, מפשט צפירקא תנינא (לפני דף ג.)
הידי דומקן מילי דקטור תמור פסיק ופדי ליה, וכל חקן ספירקין
יירו בצבור דהמה טהורה: אינש שאינו רשאי. דתניא צמסא ע"ז

עובר אֲחִמְרוֹר שֶׁל נָבְרִי וְהַמּוֹכֵר לוֹ, אֵף עַל פִּי שְׂאִינוֹ רֹשָׁאִי. ⁽⁶⁾ הַמְשַׁתְּתֵּף לוֹ, וְהַמְקַבֵּל יִתְּנוּ. וְהוֹתֵן לוֹ בְּקִבְלָהּ, פְּטוּר מִן הַכְּבוֹרָה. וְהַנִּתְּנִי ⁽⁷⁾ בִּישְׂרָאֵל, אֲבָל לֹא בְּאַחֵרִים. גַּמְלָה כָּל זֶה לָקוּחַ לֵי. דְּרִבִּי, דָּא תָנא לִקּוּחַ דְּהוּא אֲמִינָא מִשּׁוּם דְּקָא מִיּוֹתֵי דְּהָא לְקִדּוּשָׁא, אֲבָל מוֹכֵר דְּקָא מִפְּעֻקַּע לֵה מְקִדּוּשָׁא אֲמִינָא לְקִנְסִיָּה, קְמִשְׁמַע לֵן. וְהַמְשַׁתְּתֵּף לוֹ לָקוּחַ לֵי. לְאַפּוֹקֵי מִדְּרַבִּי יְהוּדָה. דְּאִמְרוּ ⁽⁸⁾ שְׂתוּפּוֹת גוֹ יִתְּנֵי בְּכְבוֹרָה, קְמִשְׁמַע לֵן. דְּפִטְמוֹר מִן הַכְּבוֹרָה, וְהַמְקַבֵּל לָקוּחַ לֵי. מִשּׁוּם דְּקָא בְּעִי לְמִיתֵי וְהוֹתֵן לוֹ בְּקִבְלָהּ, וְהוֹתֵן לוֹ. וְהַמְקַבֵּל לָקוּחַ לֵי. אִיצְטְרִיד. סִלְקָא דְּעֵתָא אֲמִינָא הוּאִיל וְעֵסֶר בְּהֵמָה דִּישְׂרָאֵל הִיא לְקִנְסִיָּה. וְלֵקָא אַתִּי לְאַחִילּוֹף בְּהֵמָה אַחֲרִיתִי. קְמִשְׁמַע לֵן. וְהַנִּתְּנִי בִּישְׂרָאֵל, רַבִּי יְהוּדָה מְטִיר שְׂבוּרָה, מִשּׁוּם בְּתִירָא מְטִיר בְּסוֹס. אִיכְעָאִי לְהוּ. עוֹבֵר מִתֵּי לֵילִי אִמֵּר רַבִּי יְהוּדָה, מְטַמֵּא דְּרַבִּי יְהוּדָה הוּא. דְּרִבִּי יְהוּדָה מְטִיר שְׂבוּרָה, עוֹבֵר גַּמִּי שְׂבוֹר הוּא. אֲבָל עוֹבֵר דְּלִמָּא שְׂבוּרָה לֹא הֵינִי אוּרְחִיָּה, אֲבָל עוֹבֵר בֵּינוֹן דְּהֵינִי אוּרְחִיָּה לֹא שְׂבוֹר הוּא. תָּא שְׁמַע וְהַמּוֹכֵר לוֹ אֵף עַל פִּי שְׂאִינוֹ רֹשָׁאִי, וְלֹא פְּלִיגִי רַבִּי יְהוּדָה. וְלִשְׁמַעֲדֵי הַמְשַׁתְּתֵּף לוֹ וְהַמְקַבֵּל מִמֶּנּוּ וְהוֹתֵן לוֹ בְּקִבְלָהּ דְּלֹא תַנְיָי.

[illegible][illegible]

וְיִשְׂרָאֵל עֲשֶׂה נִדְבָר וְהַמּוֹדֵב לוֹ. לְקֹדֶם מִיפְסֵד מִצְבוֹרָה
מֵשׁוֹם אִם שָׂדֵיָא עַל גּוֹי, וּמוֹדֵב מִיפְסֵד מֵשׁוֹם וְלֵד עַל גּוֹי,
וְהָרִי קָקֵר כּוֹי, וְשׁוֹפְסוֹת עַל גּוֹי פּוֹטֵר צְבוֹרָה אֲפִילוֹ אֲלוֹהֵי
אֲמֵרִינן (לְקַמַּד), מֵאִי שָׂגָד צוֹ, צְעִינן 'כֵּל צְבוֹר' וְלִיכָא, אֲמוֹ נִמִּי צְעִינן

מִשְׁמַע מִמַּחְמִימִין דְּמַחֲדָה קִרְא קִסְקִי,
דְּקִטְנִי 'פְּסוּר' דְּמַחֲדָה בִּישְׁרָאֵל.⁸
וְיִל' דְּשִׁמְרָא קִסְא, דְּלֵא אִיזִי פִּוְלָה
פִּרְשָׁה בְּזַס אֵלֶּה צְבוּר:
מוֹזֵר לֹא, אֵף עַל פִּי
מִתֵּן לֹא, וְהַמְּקַבֵּל
פְּטוּר מִן הַתְּבוּרָה,
בְּאַחֲרֵי: (נב') כֵּל

למעטיו שוטפות של גוי, מכלל שוטפות
שֶׁאֵרָלֵךְ תִּיבֵּי וְעוֹד קֶשֶׁה, פֶּקֶדֶס רִאשִׁית
הַגּוֹי (חזקוּן ס:), דְּלִמָּה, 'בְּכוֹרֹת קֶדְרָן
וְאֶלְקָר' וְכֵן, לְנִמְנוֹת שוֹטְפוֹת
גוֹי, וְלֹא מִמַּעֲטֵי לֵוִי מִיִּשְׂרָאֵל.

שופטות הם ויזה"ש זמפסין רי"ש מיל
מקדן טובר, ויזה"ש ל"ס זממוי 'קקד'ר'
לייזי זמפסין ויזה"ש וקסס 'קקד'ר' ונאקס'
דלמיר קסס' א"ע"י דלמיר 'קקד'ר'
קלמיר ויזה"ש זמפסין דידן ל"ן שופטות
לז. קסס דלמיר 'קקד'ר' ויזה"ש וקסס
מיי"ש מיל מקדן, שמוס דלמיר 'דל'.
ויזה"ש דילקטריז 'קקד'ר' שמוס
שופטות הם, דמדיטאטריז 'קקד'ר'ל'
למסטי שופטות ויז ל"ס דקסס שופטות
מיל 'קקד'ר'ל, דהסוא צולד דמיר.

תָּתֵן כָּל דְּמִיּוֹ לִבְהֵן;
מֵאִי

[illegible]

מִתְפַּחֲדִים. וְעוֹד מִתְּיָג לַיָּמִים. מִשּׁוֹם עֲקָרָהּ הִלְוֵהוּ וְהִזְוִהוּ וְחָי לַקְדוֹשִׁים.
דְּמָה, וְשֶׁתִּיב מִתְּיָג וְעוֹד מִתְּיָג. חֲצִי דְרָוִי לְפָנָיו. אֵל לַקְדוֹשִׁים
דְּמָה, אֵל רַב־יָדָיו וְעוֹד מִתְּיָג וְעוֹד מִתְּיָג. דְּרָבִי שִׁמְשׁוֹן אֵל מִשְׁכַּח
הַזֶּה בְּשֶׁלֶף וְיִשְׁגַּל לְאִתְרִים. וְחֵסֶד, זֶה דָּלָה קְדוֹשׁ קְדוֹשִׁים הַיּוֹם. מִ"מ
כֵּן דְּמֵי מִתְּיָג. וְחֵסֶד, מִשּׁוֹם שִׁמְשׁוֹן לִדְכָן, חֲלָה יִחְסֵה לָהּ וְשִׁבְשֻׁבוֹת גּוֹר.
אֵל אוֹתוֹ עַד עֲקָרָהּ דְּמָה, וְחֵסֶד פֶּסַח מִתְּיָג יִחְסֵה קוֹפֵי בְּרִיטָה
לֵד הַזֶּה לִי מִתְּיָג. וְעוֹד מִתְּיָג לְפָנָיו (ל. ט. כ.). חֲצִי דְרָוִי אֵל מִתְּיָג
בְּמִקְוֹם שְׁתֻּמְדוֹת עַד הַקְדִּישׁוֹ וְגוֹ' עַם שֶׁ בְּקִמְחוֹ שֶׁלָּה מִתְּיָג, אֵל
עַם לְגוֹי קוֹמְחֵן אוֹתוֹ עַד עֲקָרָהּ דְּמָה. וְחֵסֶד עַם אֲבֵל קְדוֹם א': אֵל

א א מ"י פ"ד מהלכות צבורות
הלכה ב סג עשין קמ
קמו:
ב ב מ"י וסג שס טוש"פ
יו"ד סימן שכ סעיף ג וסימ
שכא סעיף כ:
ג ג מ"י פ"כ מהלכות שבת
הלכה ד:

יוצר ובורא המאורות
צופה ומאזין עתירות
חכמני להבין אמרות
קנויות קדם לדורות
וחזקני לפרש
דקדוקי בכורות:

המורד יצא לדרך
שואו במע אמר: והמורד לו
זכאי ישראל המוכר לעובדי
וכובים עובר חמור: ואת
שאנו רשאי כדאמר
במסכת ע"ז (יד) דאין מוכרי
במה גסה לעבוד כוכבי
והמשתתף לו או מי שנותן
לעבוד כוכבים חצי הנהגה
בשותפות: או המקבל מ
העובד כוכבים לשבור חמור
שהו מחצית עוברה שלו א
ישראל הנותן ממורו לעובדי
כוכבים בקבלה שהיו וחילוליהם

[illegible]

מבעיא: להא אתא לאשמעינן
לאפוקי מדרבי יהודה לא
אמר בהדיא אלא הכי קאמרי
לקמן ר' יהודה אומר מהקב"ה
בהמה הן העובר כוכבין
דהיינו שותפות דמקבלות
לפטומה וחלוק לולדות
דלמא אחי לאיתילול
בבהמה אחריתי דאניש
אחרינא דחוי דהאי לא פריש
עובר חמורו זה אמר כן לא
צריכנא למפרק כבור חמור
דלא ידע דאיהו דלא פרק בכו

ליקנסיה דליפורקיה דלא
ליתי לאיחלופי קמ"ל דלא
תנן התם הכי רישא דמתניתי
עני מוכרנו כדמה נמה לזוהר

מתי בשבורה למכרה דא
במלאכה היא ובן בתירה
מתי בסוס שאין עושה ב
מלאכה שחייב עליה תטא
דסתם סוס לרכיבה ורכיב
אינה אלא משום שבות דח
נושא את עצמו: עובר כשהוא
במעי אמו מאי אמר ר
יהודה דמתי בשבורה מות
האי עובר למכרה לעובדי
כוכבים אי לא: משום

הוא אדם מלאכה: לא ידע
מחוץ לזה שחיו כשבורה אולי
הייתו אחרתה שחיו דרכה
כמה שחורה שבורה וחסרת
כי היא שבורה שר לזכרונ
לעבור כוכבים: אבל כשבור
הייתו אורחיה אולי כשבור
שהוא שבור בחי אמו וע
שקט לא חיי כשבור אמו
אלא לאו כשבור דמי והיא
לכל מלאכה כשגוריל ולימי
דכא ביה ר' יהודה: ו
פליג ר' יהודה במתנית
מכלל דסבירא ליה נמי אורח
ישא למכור דעובד
כוכבים: וכל קתני פליג ר'
יהודה דהו ס' דלא מליה
הא איכא דפליג דאמרני
לפני ר' יהודה ואמר המבק
מהם מן העבור כוכבים
לשון זכר (שחורף) ושחור
ימים חיי כשבור אלא

[illegible]

The Gemara explains the proof.

מאי לא – **Doesn't** Rabbi Yehuda state: Although it is *assur* to do so **about the fetus?** (If so, Rabbi Yehuda holds it is *assur* to sell the fetus to a non-Jew.)

The Gemara rejects this proof.

לא אבהמה – He does **not** say this *issur* about the fetus, rather **about the animal** that he is giving to the non-Jew to care for.

The Gemara challenges this explanation.

והא דמיו קתני – **But the baraisa teaches:** He must purchase it from the non-Jew for up to ten times **its value** [*bedamav*], and *bedamav* is masculine. Clearly, it refers to the male fetus, not the female mother. The Gemara rejects this: תני דמיה – **Reword the baraisa and have it read: Bedameha**, in the feminine.

The Gemara raises another difficulty.

והא נותן כל דמיו לבחן קתני – **But the baraisa teaches:** And the Jew must **give the value of the whole** firstborn to a **kohen**. – **And if it is referring to the mother animal, the kohen has no right to the mother animal.**

The Gemara rejects this. In fact, the *baraisa* is discussing a case where one gave the non-Jew a pregnant animal, and when it teaches that the Jew must give the value of the whole firstborn to a kohen, it is referring to the fetus. Yet, the reason why they impose a *kenas* is not because Rabbi Yehuda holds that whenever one sells such a fetus, he is given a *kenas*.

הבא במאי עסקינן כגון דהייב ליה בהמה מעברתא לפטומה – **Rather, we are dealing with a case where the Jew gave the non-Jew a pregnant animal to fatten up** (with the agreement that the non-Jew will receive half of the increased value of the mother animal and half of its offspring). – **And perhaps only because we impose a *kenas* on the Jew, requiring him to purchase the mother animal back from the non-Jew, we also impose a *kenas* requiring him to purchase the fetus back as well and to give its full value to the kohen if it is a *bechor*.**

אמר רב אשי תא שמוע – **Rav Ashi says: Come and hear a proof from a baraisa that Rabbi Yehuda holds it is *assur* to sell the fetus of large livestock to a non-Jew.** The *baraisa* teaches: רבי יהודה מתיר בשבועה מפני שאינה יכולה – **Rabbi Yehuda permits selling a damaged animal to a non-Jew, because it cannot be healed.** One can infer that **הא יכולה להתרפאות אחר – when it can be healed, Rabbi Yehuda rules it is *assur* to sell it to a**

and a fetus is like a damaged animal that can be healed, as it will eventually grow strong enough to perform labor. The Gemara states: שמוע מינה – **Conclude from this baraisa that Rabbi Yehuda holds it is *assur* to sell the fetus of large livestock to a non-Jew.**

The Gemara comments:

ואיכא דמתני לה אמתניתין – **There are those who teach the same discussion, but with regard to our mishna.** The mishna teaches: והמוכר לו – **One who sells the fetus** of a donkey that had never given birth to a non-Jew, **אף על פי, שאינו רשאי – although it is *assur* to do so** (which indicates that one may not sell the fetus to a non-Jew). The Gemara suggests: לימא מתניתין דלא כרבי יהודה – **Are we saying that our mishna is not aligned with the opinion of Rabbi Yehuda?** – **As we learned in a mishna (Avoda Zara 14b): רבי יהודה מתיר בשבועה – Rabbi Yehuda permits selling a damaged animal** (and just as he permits selling a damaged animal, he presumably permits selling a fetus, which also cannot perform labor).

The Gemara rejects this.

אפילו תימא רבי יהודה – **You can say that our mishna is aligned even with the opinion of Rabbi Yehuda, and the difference is that שבועה לא היינו אוצריה – it is not common for an animal to be damaged, עובר היינו אוצריה – but it is common for an animal to start off as a fetus** (so if we allow selling a fetus to a non-Jew, people will also think it is *mutar* to sell a healthy animal to him).

The Gemara suggests:

תא שמוע – **Come and hear a proof that Rabbi Yehuda holds it is *assur* to sell the fetus to a non-Jew.** The *baraisa* teaches: רבי יהודה אומר המקבל בהמה מן הגוי וילדה – **Rabbi Yehuda says: In the case of one who receives a kosher animal from a non-Jew for the Jew to care for it, and it gave birth to a *bechor*, מעלין אותו בשווי ונותן חצי, משלין אותו בשווי ונותן חצי – one estimates its value, and the Jew gives half of its value to a kohen.** The *baraisa* continues: – **In the case of one who gives an animal to a non-Jew to care for, and the non-Jew has the rights to half of its offspring, although it is *assur* to sell large livestock to non-Jews, the firstborn will have partial *bechor* status, עד קונסים אותו ער, – and the Chachamim impose a *kenas* on the Jew for having transferred the animal to the non-Jew, and he must purchase the non-Jew's portion for up to ten times its value, and also give its full value to the kohen.**

פִּירָק רֵאשׁוֹן בְּכוֹרוֹת

The Gemara explains the proof.

מאי לא – **Doesn't** Rabbi Yehuda state: Although it is *assur* to do so **אעיקר** – **about the fetus?** If so, Rabbi Yehuda holds it is *assur* to sell the fetus to a non-Jew.

The Gemara rejects this proof.

לא אבהה – He does **not** say this about the fetus, rather **about the animal** that he is giving to the non-Jew to care for.

The Gemara challenges this explanation.

והא דמיו קתני – **But the baraisa teaches:** He must purchase it from the non-Jew for up to ten times **its value** [*bedamav*], and *bedamav* is masculine. Clearly, it refers to the male fetus, not the female mother.

The Gemara rejects this.

תני דמיה – **Reword the baraisa and have it read: Bedameha**, in the feminine.

The Gemara raises another difficulty.

והא נותן כל דמיו לבחור – **But the baraisa teaches: And the Jew must give the value of the whole firstborn to a kohen.** – **And if it is referring to the mother animal, the kohen has no right to the mother animal.**

The Gemara rejects this. In fact, the *baraisa* is discussing a case where one gave the non-Jew a pregnant animal, and when it teaches that the Jew must give the value of the whole firstborn to a kohen, it is referring to the fetus. Yet, the reason why they impose a *kenas* is not because Rabbi Yehuda holds that whenever one sells such a fetus, he is given a *kenas*.

הכא במאי עסקינן כגון דחייב ליה בהמה מעברתא לפטומה – **Rather, we are dealing with a case where the Jew gave the non-Jew a pregnant animal to fatten up** (with the agreement that the non-Jew will receive half of the increased value of the mother animal and half of its offspring). – **דמינו דקנסינו ליה אבהמה קנסינו ליה אעיקר** – **And perhaps only because we impose a *kenas* on the Jew to purchase the mother animal back from the non-Jew, we also will impose a *kenas* on him to purchase the fetus back as well and to give its full value to the kohen if it is a *bechor*.**

אמר רב אשי תא שמע – **Rav Ashi says: Come and hear a proof from a baraisa that Rabbi Yehuda holds it is *assur* to sell the fetus of large livestock to a non-Jew. The baraisa teaches: מתייר בשבירה מפני שאינה יכולה** – **Rabbi Yehuda permits selling a damaged animal to a non-Jew, because it cannot be healed.** One

can infer: **הא יכולה להתרפאות אסר** – **But when it can be healed, Rabbi Yehuda rules it is *assur* to sell it to a non-Jew, עיקר נמי כיכול להתרפאות דמי** – **and a fetus is like a damaged animal that can be healed, as it will eventually grow strong enough to perform labor. The Gemara states: שמע מינה** – **Conclude from this baraisa that Rabbi Yehuda holds it is *assur* to sell the fetus of large livestock to a non-Jew.**

♦♦♦

מכר בהמה – **The Chachamim inquired: איבעיא להו** – **What is the halacha when one sold his animal to a non-Jew only with regard to its fetuses** (such that the Jew retains ownership of the animal, but the non-Jew will own the offspring when they are born)? The Gemara comments: **תיבעי לרבי יהודה** – **This is a question according to Rabbi Yehuda** (who rules it is *mutar* to sell a damaged animal to a non-Jew), **תיבעי לרבנן** – **and this is a question according to the Rabbanan** (who rule it is *assur*).

The Gemara clarifies:

תיבעי לרבי יהודה – **It is a question according to Rabbi Yehuda.** **עד כאן לא קא שרי רבי יהודה אלא בשבירה דלא אתיא** – **Perhaps Rabbi Yehuda rules it is *mutar* to sell only a damaged animal, which will not become confused with a healthy animal** (as damaged animals are uncommon). **אבל שלמה דאתיא לאתחלופי אסר** – **But he rules it is *assur* to sell an intact animal, which may become confused with a healthy animal.**

או דלמא – **Or perhaps one can suggest a distinction in the opposite direction: ומה שבירה דפסקה מיניה** – **If Rabbi Yehuda rules it is *mutar* to sell a damaged animal, which is completely disconnected from the Jew due to the sale, all the more so that he would hold it is *mutar* to sell an intact animal only with regard to its fetuses, where the mother animal is not disconnected from him.**

The Gemara explains further.

תיבעי לרבנן – **It is a question according to the Rabbanan.** – **עד כאן לא קאסרי רבנן אלא בשבירה דפסקה מיניה** – **Perhaps the Rabbanan ruled it is *assur* to sell only a damaged animal, which is completely disconnected from the Jewish owner** (and this may be confused with selling an intact animal). **אבל שלמה דלא פסקה מיניה שרי** – **But they will rule it is *mutar* to sell an intact animal only with regard to its fetuses, where it is not disconnected from him** (and will not be confused with the complete sale of an intact animal).

אָ דלמא – **Or perhaps** one can suggest a distinction in the opposite direction: ומה שבורה דלא אתיא לאיחלופי אכרי – **If the Rabbanan rule it is *assur* to sell even a damaged animal, which will not become confused with a healthy animal (as damaged animals are uncommon), וכל שבין שלמה דאתיא – all the more so that they will rule it is *assur* to sell an intact animal even only with regard to its fetuses, as an intact animal may become confused with a healthy animal (that is sold to perform labor).**

The Gemara asks:

ואמאי דרבנן דרבנן משום הכי הוא – **Is the reason of the Rabbanan because one may come to sell an intact animal? והתניא – But isn't it taught in a baraisa: והלא יהודה והלא – אמרו לו לרבי יהודה והלא – The Rabbanan said to Rabbi Yehuda, who ruled it is *mutar* to sell the damaged animal: But they breed it with other animals and it gives birth to healthy offspring. אלא משום עובריה הוא – Evidently, the reason of the Rabbanan is because of the fetuses, which will be born and then perform labor. (If so, one can conclude that the Rabbanan would rule it is *assur* to sell an animal for its fetuses, while Rabbi Yehuda would rule it is *mutar*.)**

The Gemara answers:

הכי קאמרי ליה מעמא דידן משום דאתיא לאיחלופי בבחמה – **The Rabbanan were saying to Rabbi Yehuda that the reason for our opinion is that it may become confused with selling an intact animal. אלא את מאי מעמא שריא – But what is your reason to rule it is *mutar* to sell a damaged**

animal? משום דאין יכולה להתרפאות כמאן דובנה לשחיטה דמי – **Because you hold there is no concern for confusion, as it is apparent that since the animal cannot become healed and is sold for *shechita* [slaughter], one will not come to sell an animal for labor as a result. והלא מרביעין עליה ויוולדת – But still, since it can have offspring, עליה – and since they breed it and it gives birth, the non-Jew keeps the broken animal in his home. (One seeing it there might think that it is *mutar* to sell animals to non-Jews even to perform labor, not just for slaughter.) ואמר להו – And Rabbi Yehuda said to the Rabbanan in response: לכשתלד – When this damaged animal gives birth, I will be concerned for that potential confusion, but in truth, it will never give birth, וזר – because a damaged animal will not breed with a male.**

The Gemara suggests:

תא שמע – **Come and hear proof from our mishna that selling an intact animal only with regard to its fetuses is *mutar*. The mishna teaches: והנותן לו בקבלה – Or if the Jew gave the mother donkey to a non-Jew to care for, where the Jew retains ownership but the non-Jew receives half the offspring. ולא קתני אף על פי שאינו רשאי – The mishna does not add: Although it is *assur* to do so, as it did in the earlier case regarding selling a fetus outright. (This arrangement is similar to selling an animal with regard to its fetuses, and the mishna indicates that such an arrangement is *mutar*.)**

The Gemara rejects the proof.

וְלִיִּמְעָמִיד – **And according to your reasoning** (that one can make inferences from the fact that the mishna does not state, “Although it is *assur* to do so”), then when the mishna teaches: הַמְשַׁתְּתֵּף לוֹ דָּלָא קְתַנִּי – **One who enters into a partnership with a non-Jew, where it also does not teach:** Although it is *assur* to do so, הֲכִי נָמִי דְרִשָּׁא – **is it *mutar* here as well to enter into such a partnership with a non-Jew?**

אָמַר אָבִיהֶּ דְּשְׁמוּאֵל – **But didn't Shmuel's father say:** אֲכִסּוּר לְאָדָם שֶׁעָשָׂה שְׁוֹתֵפוֹת עִם חֲגוּי שְׁמָא יִתְחַיֵּב לוֹ שְׁבוּעָה וְנִשְׁבַּע לוֹ – **It is *assur* to enter into a partnership with a non-Jew, as perhaps the non-Jew will become *chayav* to take an oath to the Jew, and the non-Jew will take the oath to him using the name of his idol because of the Jew, and the Torah states:** “You shall not mention the names of other gods; **they may not be heard because of you**” (Shemos 23:13). (This *pasuk* teaches that not only is it *assur* for a Jew to mention the name of an idol, but it is also *assur* for a Jew to cause a non-Jew to mention the name of an idol.)

אֵלָּא – **Rather,** הִנָּא מְכִירָה וְהוּא חֲדָיו לְשׁוֹתֵפוֹת – **one must say that the *tanna* teaches in the context of selling the fetus to a non-Jew: Although it is *assur*, and the same applies to a partnership.** הֲכִי נָמִי – **If so, here, too,** הִנָּא מְכִירָה וְהוּא – **the *tanna* teaches that selling the fetus to a non-Jew is *assur*, and perhaps the same applies to giving the mother animal to a non-Jew to care for. (One cannot infer from the mishna whether or not it is permitted to sell an intact animal to a non-Jew only with regard to its fetuses.)**

The Gemara adds an explanation.

וּמֵאִי שָׁנָא מְכִירָה דְּנִקְמַי – **If partnership and giving the mother donkey to care for are *assur*, why did the *tanna* select selling to teach that it is *assur*?** The Gemara answers: דְּעִיקָר – **Because the primary prohibition is selling an animal to a non-Jew.**

The Gemara suggests:

וְהָא שָׁמַע – **Come and hear proof from a *baraisa* that it is *assur* to sell an animal for its fetuses. The *baraisa* teaches:** רַבִּי יְהוּדָה אָמַר אוֹמֵר הַמְקַבֵּל בְּהֵמָה מִן חֲגוּי וְיִלְדָּה – **Rabbi Yehuda says: When one receives a kosher animal from a non-Jew for the Jew to care for it, and it gave birth to a *bechor*, מַעֲלִין אוֹתוֹ בְּשָׁוִיו וְנוֹתֵן חֲצִי דָמָיו לְכֹהֵן – one estimates its value, and the Jew gives half of its value to a kohen.**

The *baraisa* continues:

וְהַנּוֹתֵן לוֹ בְּקַבְלָהּ אֶת עַל פִּי שְׂאִינֵי רִשָּׁא – **And when one gives the mother animal to a non-Jew to care for, such that the Jew owns the animal but the non-Jew has the rights to half of its offspring, although it is *assur* to sell large livestock to non-Jews, the firstborn will have partial *bechor* status, קוֹנְסִים אוֹתוֹ עַד עֲשָׂרָה בְּדָמָיו וְנוֹתֵן כָּל דָּמָיו לְכֹהֵן – the Chachamim impose a *kenas* on the Jew for having transferred the animal to the non-Jew, and he must purchase the non-Jew's portion from the non-Jew for up to ten times its value, and give the value of the whole firstborn to a kohen.**

כָּל זְמַן שִׁיר חֲגוּי – **But the Chachamim say: When the hand of a non-Jew is involved, the offspring is *patur* from *bechor* status.**

The Gemara explains the proof.

מאי לא – **Doesn't** Rabbi Yehuda state that the Jew is penalized **אֲבָהֶמָּה** – **for** having given **the animal** to the non-Jew to care for? (Evidently, selling an animal to a non-Jew even only with regard to its future fetuses is *assur*.)

The Gemara rejects this proof.

לא אעובד – **No**, the case is where he gave the non-Jew a pregnant animal with the arrangement that the non-Jew will receive half of the fetus, and the Chachamim imposed a *kenas* on him **for** selling **the fetus**.

The Gemara adds:

דיקא נמי – The wording of the *baraisa* is also precise in light of this explanation, **דקתני** – **as it teaches**: **קונסין אותו עד** – the Chachamim **impose a *kenas* on** him, and he must purchase the non-Jew's portion from the non-Jew **for up to ten times its value** [*bedamav*], and *bedamav* is masculine. Evidently, it refers to the male fetus, not the female mother. The Gemara states: **שמע מינה** – **Conclude from this** inference that this is the correct explanation, and the question of whether or not one may sell an animal with regard to its future fetuses remains unresolved.

The *baraisa* teaches that the Chachamim impose a *kenas* on one who gives an animal to a non-Jew to care for. The Gemara comments:

מסייעא ליה לריש לקיש דאמר ריש לקיש – This supports the opinion of Reish Lakish, who said: **המובד בהמה גסה לגוי** – When one sells large livestock to a non-Jew, the Chachamim **impose a *kenas* on** the Jew, obligating him to purchase it back for **up to ten times its value**. The Gemara asks: **דיקא אי לא דיקא** – Do the *baraisa* and Reish Lakish mean **literally** that amount, **or** does they just mean that one must pay more than the animal's value, but **not literally** ten times its value?

The Gemara suggests:

תא שמע – **Come and hear** a proof, **רבי יהושע בן לוי** – **as Rabbi Yehoshua ben Levi** says: If one sold his *eved kena'ani* [non-Jewish slave] (who must observe some mitzvos) **to a non-Jew**, the Chachamim **impose a *kenas* on** the Jew, who must buy back the *eved* for **up to one hundred times his value**. Since it was said regarding the animal up to ten times and regarding the *eved* up to one hundred times, this indicates that the amounts are literal.

The Gemara rejects this proof. Perhaps in the case of the animal one does not have to pay literally ten times its value.

שאיני עבד – The case of **the *eved* is different**, and the Chachamim were *machmir* [stringent] and required one to pay literally up to one hundred times his value **דיקא יומא** – **because each and every day he is depriving** the slave of the ability to perform *mitzvos* that he is *chayav* to keep.

The Gemara cites another version of this discussion.

ואיכא דאמרי – **And there are those who say**: **אמר ריש לקיש** – **Reish Lakish said**: When one sells large livestock to a non-Jew, the Chachamim **impose a *kenas* on** the Jew, who must buy back the animal for **up to one hundred times its value**. The Gemara raises a difficulty: **תני ונתתו לו בקבלה אף על פי** – **We learned in the *baraisa***: **And when one gives** an animal **to a non-Jew to care for**, the Chachamim **impose a *kenas* on** the Jew, who must buy back the animal for **up to ten times its value**. (This indicates that ten times its value is the maximum.)

The Gemara makes a distinction.

מכירה פסקה מיניה – In the case of a **sale**, since the animal is **disconnected from** the Jewish seller, the *kenas* is to buy it back for up to one hundred times its value. **קבלנית לא פסקה** – But in the case of giving an animal **to care for**, the animal is **not disconnected from** the Jew (as he did not sell it), so the *kenas* is smaller.

The Gemara asks:

דיקא אי לא דיקא – When Reish Lakish states: For up to one hundred times its value, does he mean **literally** that amount, **or** does he just mean that one must pay more than the animal's value, but **not literally** one hundred times its value?

The Gemara suggests:

תא שמע – **Come and hear** a proof, **המובד** – **as Rabbi Yehoshua ben Levi** says: When one sells his *eved kena'ani* **to a non-Jew**, the Chachamim **impose a *kenas* on** him to purchase the *eved* back for **up to ten times his value**. (If the seller must pay only up to ten times the value of the *eved*, even though he deprived the slave of doing mitzvos every day, certainly one does not have to pay one hundred times the value of the animal to purchase it back.)

מסורת הש"ס
עם הוספות

(א) גיטין מד. (ז, סג, א) לעיל
ב. ב: ועין רשב"א חולין יד.
ידיה דתנן דדרך הגמ' לומר על
ברייתא שיש לה עיקר במשנה
(תנן) (ז, ע"ב) וז"ל: [ו]שם
(א) [חולין מב. וס"ג, (ז) שם
פיה:] (ב) [מסכתריע. תע.]
(א) [חולין מב. וס"ג, (ז) עין חוס']
מנחות יא: ד"ה ר"ב כ"ד
ומולין פסח. מוד"ה ור"י,
(י) [בגין] וס"ד ד"ה אמר,
(ז) [ועין חוס'] מנהדרין
ד"ה הסוגר].

הגהות הב"ח

(ב) גמ' עד עשרה בדמיון
מכירה: (ג) שם אומר ר'
יוחנן ושניהם מקרא אחד:
(ג) רש"י ד"ה ורב חסדא וכו'
לא חשיב דעובד כוכבים
אלא: (ד) רש"י מה"ד ברא
אס יס:

תורה אור השלם

(א) כי לי כל כבוד ביום
החבתי כל כבוד בארץ
מצרים והקדשתי לי כל
כבוד בישראל מאדם עד
בהמה ל ויהו אני יי:
(מכור ג. י.) (לפי רמיה) קדש
לי כל כבוד פטר כל רחם
בבני ישראל באדם ובבהמה
לי יהוא: (ישות ג. ב)
(ג) כל פטר רחם לי וכל
מקנה תזכר פטר שור ושׁה:
(שמעל י. ט)

וְהָעֶבְרִית כָּל פֶּמֶר רַחֵם לִי
וְכָל פֶּמֶר שֹׁנֵה בַּהֲמָה אֲשֶׁר
יִהְיֶה לְךָ הַזְכָּרִים לִי:

[illegible]

הַלֹּקָה עֹבֵר חֲמֹרָו פִּירָק רֵאשׁוֹן בְּכוֹרוֹת

٦.

[illegible]

מאי לא אבהקה. לא. אויבר. דיקא נמי. דקתני.
קונסין אותו עד עשרה דבריו י"ט. שש מניה.
מסיקין ליה לרשי לקיש. ה"ד דאמר ריש לקיש.
ה"ב דאמר רבקה גסה לקיש. קונסין אותו עד עשרה
דבריה. דקא אז לאו דיקא. תא שמע. ה"ד דאמר
רבי יהושע בן לוי. ה"ב דאמר עבדו לגוי. קונסין
אותו עד מאה דבריו. שאני עבד דכל יומא
ויומא מפסק ליה ממוצות. ואיכא דאמר. יומא
ריש לקיש. המוכר בהמה גסה לגוי. קונסין
אותו עד מאה דבריה. ה"ג. והתני לז בקבילה
אף על פי שאינו רשאי. קונסין אותו עד עשרה
דבריה. מכירה פסקא מניה. קבלנות לא
פסקא מניה. דיקא אז לאו דיקא. תא שמע.
ה"ד דאמר רבי יהושע בן לוי. המוכר עבדו לגוי.
קונסין אותו עד עשרה דבריו. שאני עבד דלא

חדר ליה. בהמה מאי טעמא, משום דקא חדרא
ליה. ניקנסיה כפי חר. אלא עבר מילתא דלא
שכיחא היא, וכל מילתא דלא שכיחא לא
גורו ביה רבנן. וזכרמין אומרים כל זמן שיד
נורו כל, אמר רבי (י) יהושע, וישנה מקרא
אחד דרשו, ^אכל בכור, רבנן כבר, ^בבכור
מקנת בכור משמע, כתב רחמנא כל עד
דאיבא בוליה; ורבי רחמנא, ^גבכור בוליה
בכור משמע, כתב רחמנא כל דאפילו כל
דחאו, איבעית איבא, דכולי טעמא ^דבכור רבא
משמע, כד כבר ^הכל (משמע) לכולי רבא
ומר כבר לגרשי אתא, ובקח תתא שותפות של
גוי ותתא פטורה מן התכורה, יאמר רב חונא,
אפילו אוגו, אימרת לה רב נתנא דליה
שקול אוגו וזיל. ורחמנא רב חסדא אמר דבר
שעושה אומר נבלה, ויבא אמר דבר שעושה
אותו טריפה, במאי קמפילגי, בטרפה חיה,
למאן דאמר דבר שעושה אותו טריפה, קסבר
טריפה אינה חיה; ולמאן דאמר דבר שעושה
אותו נבלה, אבל טריפה חיה, אמרנה רבנן קמיה
דפא, דאמר רב חונא ורב חסדא ורבא כל
פליגי, הא בו, הא באמו, אמר להו רב פפא,
מאי שנא בו, דבעינן כל בכור, ולבא, אמו נמי
בעינן ^אכל מקנה תזכר, ולבא, אלא לא שנא,
ממילתא דכור בהו רב, מאי שנא מנפלים
דאמר רב רבא רבי אייתא ארבע קרשי,
דאמר מר ^בפטר שני בהמה, שני בבכמה,
תתם, כיון דלא עריבו בהו חילין קרינא בהו
(בבכמה) כל בכור, הכא כיון דעריבו בהו
חילין כל קרינא בהו כל בכור, רבי אלעזר לא
הוה לבי מדרשא, אשכחיה לרבי, אמר, אמר
ליה מאי אמר רבנו בי מדרשא, אמר, איה

[illegible]

יְרֵבִי יוֹדֵהוּ קָבֵר בְּיָדָיָהּ בְּכֹר מְשֻׁמֵּם. תִּמְיָהּ, פֶּלֶק כְּסוּי הַדָּם (חזו"נ פסא.)
 (וַס) אָמַר אִיפֹכָה, רַצִּי יִהְיֶה אָמֵר 'דְּמוּ' מִקֶּזֶת דְּמוּ, וְרִצְנָן
 הַקָּדֵר כֹּל דְּמוּ. וּפֶשֶׁר ר"ת, הִיאָהּ מִשּׁוּם ד'ס' כּוּלֵּי דָם מְשֻׁמֵּם, קֶבֶר
 דְּמִמָּנָה 'דְּמוּ' מִקֶּזֶת דְּמוּ; קִדְאֵמֵר הִבָּא, קֶבֶר 'כְּלִי' דְּאִפְּלִיג כֹּל דְּהוּ.

קֶשֶׁה, דְּהֶקֶס¹ דְּרִישׁ רַצִּי יְהוּדָה 'דְּמו'²
לְחֵלֶק. וְעוֹד, לְפִי מֵה שֶׁפֶּסֶק ר"ת כְּרַצִּי
יְהוּדָה, כְּדִפְרִישִׁית פ"ק דְּגִיטִין (י: וְשֵׁ
'ד"ה אֲמַר), קֶשֶׁה הִלְכָּתָא אֵלֶּכָּתָא, דְּאִין

שיטה מקובצת

[illegible]

במשפחות:
דאמר מר פפר זכר,
דאמרי בספרי
 בהמה נפלים טעורים אף ארם
 כן דכתיב טעורים ובהמה.
 ונאמרי גרסי' מה בהמה נפלים
 מוטרים האב אחריזי הדמל
 קדוש דרדריש' משנר בהמה
 אף ארם כן: (גליון):
תוס' ד"ה מ"ש נפילים.
 א"ע"ז להחם כתיב
 שגן הוה ליה למיחל ונשרה
 כל הדרשות בענין אחד
 נדרוש כל מקדו וא גילף
 נפלים ששמותיהם לא להושרו
 הדרשות בענין אחד ושגן
 נדרוש לדרוש אחריית זכר.
 (לשון תוספות ה"א"ש):

רבינו גרשום

[illegible][illegible]

עד עשרה בדמיו דלהך לישנא תאני איפכא למילתיה דר' יהושע. ומקאמו גבי עבר עשרה בדמיו דלך לעילום דקא קאמו בבהמה מאה וגבי עבר משום הכי אמר עד עשרה ותו לא דר' יוחנן. ומתבטל בהמה מ"ט אמרין עד מאה בדמיו משום דקא הדרא בהמה לרבה לא איכפת ליה לא משום טעמא דהדוריה רוא לא מילתא ולא שכיחא הוא דרבוניו איינש עבריה לעבור (אפה) [חן] דהא לא תליין טעמא לא דעבר ולא בדמה משום דהורא: כל בכור קדש לי כל בכור

ויותר מכדי דמיה אבל לא כולו היא אבל בקבילות יותר מכדי דמיה ה"ב אבל לא כולו היא כ
ה עבר דכל ויזמ מקפק ליה ממוצת לא קאמר איה עשרה בדמי כ"ש במה וש"מ לאו דוקא: ו
עו למעלה כוכבים שזנת ארבו ולא בעי למאחר ליה הערך קנסנין ליה לרבו טפי אלא עד עש
עו עשרה ליקנסיה לדיפורה (אפי' טפי ממה) [טפי חך] בדמיה: אלא לאו דארמין בעבד
קנסו ביה אלא עד עשרה ובמה שיכח דובנה וגזרו והשתא ליכא למיאר ליקנסיה גבי מעבד טפי

The Gemara rejects this proof. Perhaps in the case of the animal one does have to pay one hundred times its value.

שְׂאֵנִי עֶבֶד דְּלֵא הָרֵר לֵיהּ – The case of the *eved* is different, because the *eved* goes free and does not return to him as a slave. (When the Jew sells the *eved* to a non-Jew, the *eved* is halachically set free, and remains free when the Jewish former owner buys him back from the non-Jewish owner; see *Gittin* 43b). Therefore, the Chachamim did not require one to pay more than ten times his value.

The Gemara challenges this explanation.

בְּהֶמְהָ מֵאֵי מַשְׁמַע – What is the reason the Chachamim would be more *machmir* regarding an animal? מִשּׁוּם דְּקָא – משום דקא – Because it returns to him when he buys it back. הָרֵר לֵיהּ – Because it returns to him when he buys it back. הָרֵר לֵיהּ – Because it returns to him when he buys it back. If so, we should impose a *kenas* on him to pay only an additional one time its value beyond the ten one pays for an *eved*, who does not return to him. (Why should he have to pay one hundred times the value of the animal, meaning an additional ninety times, and not just eleven times its value, meaning one time more than what one pays for an *eved*?)

The Gemara offers another rejection.

אֵלָא עֶבֶד מִיִּלְתָּא דְּלֵא שְׂבִיחָא הִיא – Rather, selling an *eved* to a non-Jew is uncommon, וְכָל מִיִּלְתָּא דְּלֵא שְׂבִיחָא לֹא גִזְרִי בֵּיהּ רַבָּנִן – and the Rabbanan did not issue a *gezeira* [decree] for uncommon matters (which is why they limited the *kenas* to ten times the value of the *eved*).

We learned in the *baraisa* cited on 2b that Rabbi Yehuda holds that a firstborn animal belonging in partnership to a Jew and non-Jew has a form of *kedushas bechor* [sanctity of a *bechor*]. The *baraisa* then adds: וְהַכְּמִים – וחכמים – But the Chachamim say: כֹּל וְזֶמֶן שִׁיר הַגּוֹי כְּאֶמְצַע בּוֹ – As long as the hand of a non-Jew is involved, the firstborn is *patur* from *bechor* status.

אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ – Rabbi Yehoshua said in explanation of this *machlokes* [dispute]: וְשְׁנֵיהֶם מִתְּרָא אַחֵד דְּרָשׁוּ – Both Rabbi Yehuda and the Chachamim interpreted the same *pasuk* to arrive at their opinions.

"כָּל בְּכוֹר" – The *pasuk* states: "Sanctify for me all the firstborn, whatever opens the womb among *bnei Yisrael*" (*Shemos* 13:2). רַבָּנִן סְבִירִי "בְּכוֹר" מִקְּצֵת בְּכוֹר מִשְׁמַע – The Rabbanan hold that the term "firstborn" alone indicates even part of a firstborn, so even if the firstborn is owned in part by a Jew, it can be a *bechor*. עַד "כָּל" עַד – כתב רחמנא "כל" עד – The Torah writes "all" to teach that the firstborn animal is not a *bechor* unless it belongs entirely to a Jew (but one born to a Jew and non-Jew together is not a *bechor*).

וְרַבִּי יְהוּדָה סְבִירִי "בְּכוֹר" בּוֹלִיחַ בְּכוֹר מִשְׁמַע – And Rabbi Yehuda holds the opposite. The term "firstborn" alone indicates that to have *kedusha* it must be fully a *bechor* (not partially owned by a non-Jew). כָּל דְּאִפְּסִילוּ כָּל – כתב רחמנא "כל" דאפילו כל – The Torah writes "all" to teach that even any amount of the animal being owned by a Jew is enough to make it a *bechor*.

The Gemara suggests:

אִיכָּעִית אִימָא – If you want, say that there is another explanation of their *machlokes*. רַבָּנִן וְרַבִּי יְהוּדָה מִשְׁמַע – Everyone agrees that the term "firstborn" alone indicates the majority of the animal must be owned by a Jew for it to be a *bechor*, and the *machlokes* is about how to interpret the phrase "all." אֲתָא – מֵר סְבִירִי "כָּל" מִשְׁמַע לְמַלּוּחֵי אֲתָא – The Rabbanan hold that "all" comes to add to what must be owned by the Jew (and teaches that it is a *bechor* only if all of it is owned by a Jew), וְרַבִּי יְהוּדָה סְבִירִי לְגִזְרֵי אֲתָא – and Rabbi Yehuda holds that "all" comes to subtract from what must be owned by the Jew (and teaches that it is a *bechor* even if the minority is owned by a Jew).

The Gemara clarifies:

וְכַמָּה תֵּהֵא שׁוֹתֵפוֹת שֶׁל גּוֹי וְתֵהֵא – how much of the animal must the non-Jew own for one to be *patur* from treating it with *kedushas bechor*? אָמַר רַב חוּנָא אִפְּסִילוּ אָזְנוֹ – Rav Huna said: Even the ear alone is enough. מִתְּרָא לֵה רַב נַחֲמָן וְלִימָא לֵיהּ – Rav Nachman challenged this: If so, let the Jew say to the non-Jew: "Take your ear and leave." (The ear is not an essential part of the animal, so the non-Jew

מסורת הש"ס
עם הוספות

א געוין מלך. **ב** שם. **ג** לעיל
 ב. ב. ועיין רשב"א חולין יר.
 ד"ה דתמן דדרך הגמ' לומר על
 ברייתא שיש לה עיקר במשנה
 תנא. **ד** ע"פ פירוש ר"י וס"ל
ה חולין מזב. וס"ל. **ו** שם
 פסח. **ז** מוסדנדין עתא.
 ח. כתובות צד. **ט** עיין חוס'
 מנחות יא: ד"ה ר"ר שם
 וסולין פס. תוד"ה ור"י.
י כג: ושם ד"ה חמץ.
 יא. עיין חוס' מוסדנדין עת.
 ד"ה סהרין.

הגהות הב"ח

(א) גמ' עד עשרה בדמיון
מכירה: (ב) שם אומר ר'
יוחנן ושניהם מקרא אחד:
(ג) רש"י ד"ה ורנ חסדא וכו'
לא חשיב דעובד כוכבים
אלא: (ד) רש"י מה"ד בוי"ק
אס יס:

תורת אור השלם

(א) כִּי לִי קֵל כְּבוֹד בְּיוֹם
הִתְחַיֵּי קֵל כְּבוֹד בְּאַרְצָא
מִצְרַיִם הִקְדִּישְׁתִּי לִי קֵל
כְּבוֹד בְּיִשְׂרָאֵל מֵאֲדָם עַד
בְּהֵמָה לִי יִהְיֶה אֲנִי
(בְּמִדְבָּר מ.י.) לִפְנֵי רִמְיָא קִדְּשׁ
לִי קֵל כְּבוֹד פֶּטֶר קֵל רַחֵם
בְּכֵן יִשְׂרָאֵל בְּאֶדָם וּבְהֵמָה
לִי הוּא: (שְׁמוֹת י.ב.)

(ג) קֵל פֶּטֶר רַחֵם לִי וְקֵל
מִקְדָּא תִקְדֵּשׁ פֶּטֶר שׁוֹר נְשׂוּהָ:
(שְׁמוֹת י.י.)

(ג) וְהַעֲבַרְתָּ כָּל פֶּטֶר רֶחֶם לִי
וְכָל פֶּטֶר שְׁנֵי בְהֵמָה אֲשֶׁר
יִהְיֶה לְךָ הַזְּכָרִים לִי:

XXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXX

[illegible]

הַלֹּקָה עֹבֵר חֲמוּרוֹ פֶּיֶרֶק רֵאשׁוֹן בְּכוֹרוֹת

[illegible][illegible]

קונסין אותו עד עשרה
 חדר ליה. בהמה מאי
 ליה. נקנסיה טפן חדר.
 שכיחא היא. וכל "מ"מ
 גזרו ביה רבנן: ונחבמי
 חגי' כו'. אמר רבי "מ"מ
 אחד דרשן.⁽⁸⁾ כל בכ
 מקצת בכור משמע,
 דאכיל מוליה: ורבי יו
 בכור משמע: כתב ר

[illegible]

אותו נבדלו, אבל מרפא
 דרב פפא. האי דרב הוה
 פלוגי, האי בן, האי בא
 מצי שטא בן, דרבנן? ו
 בעינן 'מלך' לתזכר
 מתקין לה מר בר רב
 דאף על גב דלאו פ
 דקמס בור, 'מלך' ערוב
 הקום, כיון דלא ערוב
 (בפכהמתי) 'מלך' עבור,
 חולין לא מרפא בהו
 על לבי מרפשא. איש
 ליה, מאי אמור רבנן?

[illegible]

יותר מכדי דמיה אבל לא כולי האי אבל בקבלנות יותר מכדי דמיה יהיב אבל לא כולי האי כמ

רבי יהודה כבר מוז'ה בבור משמע, תימיה, פרק פסוי הדס (חזיון פה. וט) אמר איפקא, רבי יהודה אמר דמו' מקצת דמו, ורצון גרי קל דמו. ופרש ר"ח, הדיא משום ד'דס' כולו דס משמע, קצב חמנא דמו' מקצת דמו; קדאמר הכא, כסא 'כל' דאפילו קל דהו.

מִקֶּשֶׁה דָּקָסָס^ו דְּרִישׁ רַבִּי יְהוּדָה 'דְּמַנּו'
 לְמַלְכָּא. וְעוֹד, לְפִי מַה שֶּׁפָּסַק ר"מ קְרָבִי
 יְהוּדָה, בְּדִקְדָּשֵׁי ש"ק דְּגִישׁוּן (ו':) וְשֵׁם
 ד'ה (טמל), מִקֶּשֶׁה הִלְכָּתָא אֶתְלָתְהָא, דְּלִין

יְבִיר. דִּיקָא נְבוֹי, דְּקִתְנִי
 דְּמִיּוֹ. ^ט שְׁמַע מִיָּה.
 דְּמִיּוֹ. ^ט שְׁמַע מִיָּה.

[illegible][illegible][illegible]

וְהָיָה אִמְרוֹהוּ רַבְּנָן קִמְיָה
 וְרַב חֲסָדָה וְרַבָּא
 אֲמַר לְהוּ רַב פִּפְא
 נִכְבוֹרֵי אֲמַר אֲמֹנ נִמְי
 יִפְכָּא "אֵלָא לֹא שְׂנָא
 שִׁי מֵאִי שְׂנָא מִכְּפֻלִּים
 חִיתָאא וְנִיְהוּ קִרְשִׁי
 הַחֲכוּרִי שְׁנָר בְּבַהֲמֵי
 בְּהוּ רַחֲלוֹן קִרְנָיָא בְּהוּ
 קִמְיָא בִּין דְּגִרְכִּי בְּהוּ
 נִכְבוֹרֵי רַבִּי אֲלֶעָזָר אֲמַר
 לְרַבִּי אִסִּי אֲמַר אֲמִיה
 אֲמַר אֲמִיה

שְׁפִיר מִתְּקַלָּה:

רַב חֲסָדָה אֲמַר דְּבִר שְׂעִיטָה אֲחִיה
 נִגְלִיהּ וְרַב חֲסָדָה דְּבִר שְׂעִיטָה
 אֲחִיה וְרַבִּי יוֹסֵפִי סִיִּק דְּקִמְרוֹהִי (דף 66)
 גְּרִיס וְיִפְכָּא גְּפִי זֹאמֵר רִגְלֵהּ עַל ו
 עֵלֵהּ וְהִסְתַּבְּרוּת פְּסוּתוֹת אֵיהִי
 וְהִיא דְּקִסָּה שִׁיָּק דְּלִמְרָא דְּחֲסָדָה
 וְרַב חֲסָדָה דְּרִי יְהוּדָה קִרְשִׁי שְׂעִיטָה אֲחִיה
 קִרְשִׁי רִגְלָא אֲמַר דְּבִר שְׂעִיטָה
 אֲחִיה וְרַבִּי יוֹסֵפִי דְּקִסָּה אֲמַר דְּבִר
 שְׂעִיטָה זֶה כִּי מִרְט מִסִּיק דְּחֲסָדָה
 וְיִפְכָּא וְיִפְכָּא דְּלִמְרָא מִסִּיק דְּרִי הִיא
 אֲמִיה וְרַב חֲסָדָה אֲמַר דְּבִר שְׂעִיטָה
 אֲחִיה וְרַבִּי יוֹסֵפִי דְּקִסָּה אֲמַר דְּבִר
 שְׂעִיטָה זֶה כִּי מִרְט מִסִּיק דְּחֲסָדָה
 וְיִפְכָּא וְיִפְכָּא דְּלִמְרָא מִסִּיק דְּרִי הִיא

אמר רבי הקס' 'אשטו קבוב אמו עמיה לרד'י' אשילו ורבינו 'רדב'י'
עממחא לן אשטוב במר רב חסדא, לא קשה אדכרנא רב הקס' 'הסס'
לדעת'י' ודשטן קבוב ורביס ורסא לא נדמו למקורן עד לרבינו: **א**
ארר הונא ורב חסדא ורביס לא פשיגי. הא פשיטא לרב חסדא: ורביס
פשיגי, אלא היק, הא דרב הונא לא פשיגי אדכר חסדא ורביס: **א**
אמר שמואל: אמר'י' רב הקס' קבוב קרא, הוה לן למיע'י' מהסא: וא
קליס גליף משתפסות דקמצי' קל' בכו'י', וקשוהו קליס' אדקראש בענין קרא:
חלל

עד עשרה בדמיו דלהך לישנא תאני איפכא למילתיה דר' יהושע. ומדקאמר גבי עבד עשרה בדר...

עין משפט
נר מצוה

ו א מיי" פ"כ מהלכות שבת
הלכה ג סמג לאוין סה
טוש"ע יו"ד סימן קנא סעיף ד:
ז ב מיי" פ"ח מהלכות עבדים
הלכה א טוש"ע יו"ד סימן
קסו סעיף פ:
ח ג מיי" פ"ד מהלכות בכורות
הלכה א סמג עשין קמה
טוש"ע יו"ד סימן שכ סעיף ד:
ט ד מיי" שם טוש"ע שם
סעיף ג:

יְמֵה מְקֻבָּצֵת

[illegible]

דאמור מר פער ובר' חים
דאמורי בספר אה
במה נפלים טעורים אף אף
זיך זיכתי באדם ובכהמה.
נורא דרוסי' מה במה נפלים
פטרים הבא אחרינו דהנפל
קרוש כדרושי משגר במה
אף אדם צן. (לעיל);
תוס' דיה מ"ש מנפלים.
אצי' דהתם תכי
שגר הוו ליה למילין וששו
כל הרשות בענין אחד
נדורש כל מקום אזי שו
נפלים משתנות כדי להוות
דהרשות בענין אחד ושגר
נדורש לדורש אחרינו וכו'.
(לשון תוספות אחרינו):

יְבִינוּ גִּרְשׁוֹם

מאי לאו הא דקתני א"ע"פ שאינו רשאי אבהמה קאי דאין נותנין לו בקבלה למחצית שכר וז"ל ר' יהודה דאין מוכרין בהמה לעובריה: **לא אעובר** קאמר דאינו רשאי דכיון דמעוברת היא כשנותנה לו בקבלה אסור משום עובר. אבל אם אינה מעוברת ורוצה למכור לעובר אכתי לא ידעינן: דיקא נמי דקתני אותה בדמיו ש"מ

דאברוק איר וימיה אינך
 למשפט'ל' היורה אס מוכר
 בהמה לעובדין און לוי' אה
 קענין קענין וכו' מווייזט ליה
 'לוי' שמוען בן קיש: אה
 דקעניג דר עשר ברמי דראק
 וואו דאס העובר כוכבים
 (מוריד) (מפלגת) דר עשר'
 בהמה קעניט און שיתן לוי ער
 עשרה ברמי וימיו און לאו
 עשר אלא גומא בעלמא
 אקמור אשמועין ומחביין
 אלא לפדוה אפי' יתן שמויו
 אבל לא כל כך דר עשר: ער
 מאה ברמי מורקטע גבי שבע
 אלא ידית וימיו דאברוק
 דראק עשרה דאבר גבי בהמה
 אקמור דראק אלא לאו
 יחיתו נמי בעבר שר' עילום
 גבי בהמה לאו דראק שמי
 בעבר משום חיל קוט שמא
 וואו אכר נמי עשר רכל שמא
 יחיתו לוי קעניט וימיו

לעבוד כוכבים משום הכי
קטנים ליה הכי: איכא דאמרי
דקארמר ר"ל בבי במהם [עד]
[מה] וכולא מילתא תאני
בנתינתא חזרנית: תון כו' עד
עשרה בדמינו יחויבתא דרבי
שמעון בן לקיש דאמר עד
כ' לא קשיא דרבי מכירה
משום הכי קטנים ליה עד כ'
דפסקה מיניה לגמרי ובנה:
בלנותו כו' הילכך עד עשר
קטנים ליה טפי לא: דוקא א'
לא דוקא הא דקתני עד מאה
בדמינו דאמר משום עד מאה א'
לא דוקא אלא גזומא קתני
ובכי במהם ק' ש"ס דהאי ק'
הוא דאמר ר' זוטרא בשם ר' ז

אם תחזור ואי משום הכי הוא

owning an ear is not enough.)

אייתמר – It was stated that there is a *machlokes* between *amora'im* about this. **רב חסדא אמר דבר שעושה אותו נבלה** – **Rav Chisda says:** The portion must be one that if it were removed, the animal would be a *neveila* (that would die right away). **ורבא אמר דבר שעושה אותו מריפה** – **And Rava says:** Even if it is a portion that if it were removed, the animal would be a *treifa* (which would die after some time), that is also enough.

The Gemara asks:

במאי קמיפלגי – What is the root of their machlokes? (Everyone agrees that it must be a part of the animal without which the animal cannot survive.) **במריפה תיה – The machlokes is whether or not a treifa can survive.** **למאן – The one who says that even if it makes the animal into only a treifa holds that a treifa cannot survive.** **דאמר דבר שעושה אותו מריפה קסבר מריפה אינה תיה ולמאן דאמר דבר שעושה – And the one who says that it is something that makes the animal into a neveila holds that a treifa can survive** (so missing a part that would make it a *treifa* is not enough).

הא דרב הונא ורב חסדא ורבא לא פליגי – The Rabbanan said in the presence of Rav Pappa: **הא דרב הונא ורב חסדא ורבא לא פליגי – This statement of Rav Huna,** that the non-Jew owning an ear of the animal is enough, **and the amora'im who hold it must be a part whose absence means that the animal would die, do not disagree.** **הא בו – The statement that non-Jew owning the ear is enough, is about the**

firstborn animal **itself.** **הא באמו – And the machlokes amora'im is about the mother of the firstborn.**

מאי שנא בו דבעיני – Rav Pappa said to them: אמר להו רב פפא – What is different about the firstborn animal itself, where the Jew must own "all the firstborn," and this is not so when the non-Jew owns the ear? – בעיני "כל מקנה תוקר" וליקא – For its mother as well, we require: "From all your livestock you shall take the males" (Shemos 34:19), and this is not so when the non-Jew owns the ear. אלא לא שנא – Rather, there is no difference (and they each hold their respective opinions regarding the mother and the firstborn animal itself).

מתקוה לה מר בר רב אשי – Mar bar Rav Ashi challenged the statements of all these amora'im: מאי שנא מנפלים – What is the difference between a case when a non-Jew owns a part of the animal and a case of non-viable newborns, which, although they cannot live, are nevertheless kadosh with kedushas bechor? – דאף על גב דלאו בני חיותא נינהו קרשי – As Mar said: דאמר מר "פטור שגר בהמה" שגר בהמה? The pasuk states: "Every firstborn that emerges from [shegar] an animal that you will have, the males are for God" (Shemos 13:12), indicating any firstborn that needs to live [shegar] for more time in an animal is included. (Similarly, even if the part of the animal owned by the Jew is not enough to enable it to live, it should have kedushas bechor.)

The Gemara responds:

התם ביון דלא עריבו בהו חולין קרינא בהו בבחמה "כל בכור" –

וכמה תהא שותפות
של גוי, ותהא
פטורה מן הבכורה?
אמר רב הונא:
אפילו אזנו

מסורת הש"ס
עם הוספות

א געוין מלך. **ב** שם. **ג** לעיל
 ב. ב. ועיין רשב"א חולין יר.
 ד"ה דתמן דדרך הגמ' לומר על
 ברייתא שיש לה עיקר במשנה
 תנא. **ד** ע"פ פירוש ר"י ור"ן.
ה חולין מזב. ור"ן. **ו** שם
 פסח. **ז** מוסדנדין עתה.
 ח. כתובות צד. **ט** עיין חוס'
 מנחות יא: ד"ה ר"ר שם
 וסולין פס. תורה וד"א.
י כג: ושם ד"ה חמור.
יא עיין חוס' מוסדנדין עתה.
 ד"ה סהרנ'.

הגהות הב"ח

(א) גמ' עד עשרה בדמיון
מכירה: (ב) שם אומר ר'
יוחנן ושניהם מקרא אחד:
(ג) רש"י ד"ה ורנ חסדא וכו'
לא חשיב דעובד כוכבים
אלא: (ד) רש"י מה"ד בוי"ק
אס יס:

תורת אור השלם

(א) כי לי כל בכור בארץ
הנתי כל בכור בארץ
מצרים הקדשתי לי כל
בכור בישראל מאדם עד
בהמה. (ויקרא יד. א)
(במדרש יד. ג.) (לפי תימנה) קדש
לי כל בכור פטור כל רחם
בבני ישראל באדם ובבהמה
לי הוציא (שמות יד. ב)
(ג) כל פטור רחם לי (וכל)
מקדח תזכר פטור שור ושעו;
(שמות יד. טז)

(ג) וְהַעֲבֹרֶתָ כָּל פֶּטֶר רֶחֶם לִי
וְכָל פֶּטֶר שְׁנֵי בְהֵמָה אֲשֶׁר
יִהְיֶה לְךָ הַזִּכָּרִים לִי:

XXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXX

[illegible]

הַלֹּקָה עֹבֵר חֲמוּרוֹ פֶּיֶרֶק רֵאשׁוֹן בְּכוֹרוֹת

מאי לא אבהתה. קמי' דה' קדמי' קוסינן איתו', קוסינן ליה לפדות
 ודכחיה, חללך מאר' את' כדכחה לעשריה. קדמה ליה חלל' ועשריה
 קדמי' קוסינן ליה מאר' ויהיה בין לרגנן, דרגנן לא פליגי עולה דרבי' יהודה
 חלל' לעצן כבורה: דא' אשיבך. קוסינן ליה, דשכר ביה דמשיח' ומכר
 מאר' עשרין חלליה, חלל עשרין עשרה דהעשר
מאי לא אבהתה. חלל' עשרין עשרה קמי' דה' אשיבך קמי' קמי'
 קוסינן אותו עד עשריה, חלל' עשרין עשרה קמי' דה' אשיבך קמי' קמי'
 חלל' עשרין עשרה קמי' דה' אשיבך קמי' קמי'

*המובחר בבהמה נספר
 בדרמיה. דנקא או לאו
 רבי יהושע בן לוי, פ' ת
 אותו עד מאה בדרמיו
 ויומא מפקע ליה מבז
 ריש לקיש, המובחר ב
 אותו עד מאה בדרמיה.
 אף על פי שאינו רשא
 בדרמיה. מכירה פס
 פסקה מבניה. דנקא א
 דסמך רבי יהושע בן ל
 קונסין אותו עד עשרה
 הדר ליה. בהמה מאי ב
 ליה. נקנסיה כפי חד
 שביחא היא, וכל כ"מ
 גזרו ביה רבנן: ובהבמיו
 חזוי ברו', אמר רבי (ב)
 אחד דבשו' כ"מ ככל
 מקצת כבור משמע.
 דאיכא כוליה: ורבי יה
 כבור משמע, כתב ר
 דהוא. איבעית אימא, ה
 משמע, מר כב' כ'ל'
 גמר סבר לגרועי אהא.
 וזו ותתא מפריה לו
 אפילו אוהו. מתקין כו
 שקול אונק וזיל. איתמ

שְׁעוֹשָׁה אוֹתוֹ בְּכֵלָה.
אוֹתוֹ מְרִירָה. כְּמֵאֵי
לְמֹאֵן דְּאִמְרֵי דְּבֵר שְׁעוֹ
מְרִירָה אֵינֶה חֵיחִי; וְאוֹ
אוֹתוֹ בְּכֵלָה. אֲכָל מְרִירָה
דְּרֵב כְּפֶאֱ. אוֹתוֹ דְּרֵב הוּ
פְּלִיגִי. הָא בּוּ. הָא בָּא
מֵאֵי שְׁנֵא בּוּ. דְּבִעִינֵי
בְּעִינֵי. ^אכֹּל מִקְנֵה תוֹכֵר
מִתְקוֹף לֵה מִר בֵּר רִב
דָּאָף עַל גַּב דְּלֹאָן פִּי
דְּאִמְרֵי מִר. ^בפִּטְר
הָתֵם. כִּיּוֹן דְּלֹא עֲרִיבֵי
(בְּבִהֻמָּה) ^גכֹּל כְּבוֹר.
חֲלוּלִין לֹא מְרִירָא בְּהוּ' פִּי
עַל לְבִי מְדֻרְשָׁא. אִישׁ
לִיה. מֵאֵי אֲמֹר רַבְּנִין

[illegible]

ה עבר דכל יומא מפקע ליה ממצות לא קאמר אלא עשהך בדמיו כ"ש בהמה וש"מ לאו דוקא: ש
בו לעמוד כוכבים שונא את רבו אלא בעי למאהר ליה הלכך לא קאנסין ליה לרבו טפי אלא עד עשר
נן עד איה קניסיה לדיפורהל (אפי' טפי מנאה) [נטי חר] בדמיה: אלא לאו אמרין עבד עשר
נסו ביה ליה אלע עד עשרה ובהמה שכיח דבונה וגזרו והשאת לבינא למימר ליומניה זבי בהמה טפי
נן עד איה קניסיה לדיפורהל (אפי' טפי מנאה) [נטי חר] בדמיה: אלא לאו אמרין עבד עשר

רַבִּי יְהוֹדָה קָבַר בְּזוּלָה בְּכּוֹר מַשְׁמֵעַ. תִּמְחָה, פֶּקֶחַ כִּסּוּי הַדָּם (חולין פה.
 וס) אָמַר אֵלֶיפֶקֶה, רַבִּי יְהוֹדָה אָמַר 'דְּמוּ' מִקֶּלֶת דְּמוּ, וְרַבִּנָּן
 אֲבָרִי כֵל דְּמוּ. וּפְגַשׁ ר"ח, הֵיכָא מִשּׁוּם ד'דָּם' כּוּלוּ דָם מַשְׁמַע, קִבֵּשׁ
 לְתַמְנָא 'דְּמוּ' מִקֶּלֶת דְּמוּ; כְּדָאֻמֶּר הֵכָא, קִבֵּשׁ 'כֵּל' דְּאִשְׁתִּילוּ כֵל דְּהוּ.

וְקָשָׁה, דְּהֵקֶסֶס דְּרִישׁ רַבִּי יְהוּדָה 'דְּמוֹ
לְחֵלֶק, וְעוֹד, לְפִי מַה שֶּׁפָּסַק ר"ת קְרִיב
יְהוּדָה, דְּקַפְרִישִׁית פ"ק דְּגִישׁוֹן (ו':) וְשֵׁ
ד'ה' אִמֵּר) קָשָׁה הִקְלָה לְהַלְבֵּתָהּ, דְּלִין

[illegible]

בְּחִדְלָה וְרִצְנָן 'אֵלֶּיךָ נִשְׁתָּה' וְתִפְּלוּ שְׁנוֹה
הַיֵּהֱלֵא דִמְנוּ לֵדֹד דְּהִקָּה, לֹא תִקְשֵׁי הָא
דְּסִקִּין הֵבֵל דָּלָה קִרְבִּי יְהוּדָה, 'וְהִסֵּס'
תִּקְשֵׁי יָמִים דְּלֵבִי שֶׁחֵד לִקְשֵׁי דְשִׁמְעִי קִרְבִּי
דְּלִמֵּר לֹא אֶמְרִינוּ מִקְשָׁה שְׁמֵךְ קִרְבִּי
דְּשִׁרְבָה שְׁמִיעָה דְּהִקָּה
קִרְבִּי, דְּבִדּוּר' מִקְשָׁה בְּדוּר שְׁמֵמֵה חֵי
לֹא יִדּוּר, וְהִסֵּס נִמְי' תִּקְשֵׁי מִקְשָׁה
בְּחֻלִּים בְּשִׁמְעָה, **עוֹד יֵשׁ לְשֹׁרֵךְ** מִקְשָׁה
תִּקְשֵׁי דְרִבִּי יְהוּדָה שְׁלִדְרִי, יְהוּדָה, מִשּׁוֹם
דְּסִקְמָה דְּקִרְבִּי אִיִּרִי בְּסִסָּה דְּהִמָּה שֶׁחֵן
שִׁכְחִי שֶׁחֵן לִנְדוּ שְׁמִסּוֹת הֵבֵל, הִכְבֵּד חֵי

[illegible]

רַב חֲסִידָא אָמַר דְּבַר שְׁמִיעָא אֶתְחַלְתָּהּ
בְּגַלְתָּהּ, רַבָּא אָמַר דְּבַר שְׁמִיעָא
אֶתְחַלְתָּהּ בְּגַלְתָּהּ, וְכָאן מְרַמְזֵנָּהּ (דף ע"ב)
גְּרִים חֲסִידָא אָמַר דְּבַר חֲנִנְיָה שֶׁל ז' ז'
עוֹלָה, וְיִסְתַּמְּסוּת הַפְּסוּקִים הָיוּ ז' ז'
וְהָיוּ דִּקְסָם עֵקֶד, לְסִמְלֵךְ דְּבַר חֲסִידָא
מוֹדֵה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ דְּבַר שְׁמִיעָא אָמַר
עֲרִיסָה, דְּבַר חֲסִידָא דְבַר שְׁמִיעָא
אָמַר חֲסִידָא, רַבִּי שֶׁשֶׁת חֲסִידָא דְבַר
שְׁמִיעָא בּו כ"ו, מִטְּסֵף חֲסִידָא;
וְעֵינָנו ז' ז' יִסְתַּן לְסִמְלֵךְ חֲסִידָא דְּבַר חֲנִנְיָה
אָמַר, דְּבַר חֲסִידָא דְבַר שְׁמִיעָא, רַבִּי
חֲסִידָא דְבַר שְׁמִיעָא, וְכִי הָיוּ חֲסִידָא
הַמְּקֻבָּלִים (דף ע"ב) ז' ז' גִּיּוֹר מִטְּסֵף ז' ז'
לְחִרְבָּנָהּ, וְכִי מִטְּסֵף מִטְּסֵף חֲסִידָא
חֲסִידָא אָמַר דְּבַר שְׁמִיעָא אֶתְחַלְתָּהּ
בְּגַלְתָּהּ, רַבָּא אָמַר דְּבַר שְׁמִיעָא
אֶתְחַלְתָּהּ בְּגַלְתָּהּ, וְכָאן מְרַמְזֵנָּהּ (דף ע"ב)

וְיִשְׁמַח רַבָּא דְּהָסִי וְיִשְׁמַח נְקֻבָּה אִמּוֹ וְיִשְׁמַח לְדָוִד, שְׂפִילֵי גִרְסִין דְּרַבָּא
שְׁמַעְתָּהּ יְפִי שְׂמִיחָה בְּהַר זֶבֶד הַקָּדוֹשׁ, אֲלֵּי קֶשֶׁת דְּרַבָּא שְׁלֵדְרָבָּא דְּהָסִי.
דְּלֵעֵב רַבָּא דְּרִשְׁטוֹן נְקֻבָּה וְרַבְרַבָּא וְיָחִיא לֵאמָר מְמִנָּה מְחַסְרוֹת עַד לְרִשְׁטוֹכָהּ:
דְּרַבָּא וְרַבָּא דְּהָרְבָּא וְרַבָּא דְּרַבָּא וְרַבָּא דְּרַבָּא וְרַבָּא דְּרַבָּא וְרַבָּא דְּרַבָּא וְרַבָּא דְּרַבָּא
פְּלִיגִי, שְׂמִיחָה הִיא, הָא דְּרַבָּא בּוֹלָא לֵאמָר פְּלִיגִי שְׁלֵדְרָבָּא מְחַסְרוֹת וְרַבָּא:
מִנָּה שְׂמִיחָה מְחַסְרוֹת, מְחַסְרוֹת מְחַסְרוֹת, מְחַסְרוֹת מְחַסְרוֹת, מְחַסְרוֹת מְחַסְרוֹת:
וְרַבָּא יִנְקֵי מְחַסְרוֹת מְחַסְרוֹת, מְחַסְרוֹת מְחַסְרוֹת, מְחַסְרוֹת מְחַסְרוֹת, מְחַסְרוֹת מְחַסְרוֹת:
חֲלָל

עד עשרה בדמיו דלחך וישנא תאני איפכא למיתיה דר' יהושע ומאמר גבי עבד עשרה דהר
עבד דלא הדר לעולם דוקא קאמר בבבבמה מאה וגבי עבד משום הכי אמר עד עשרה ותו לא ד
דמיו. ומותבין בבבמה מ"ט אמרין עד מאה בדמיו משום דקא הדרא הבבמה לרבה דלא איפכא ל
פ' לא לא משום טעמא דהדרורי הוא אלא מילתא דשכיחא הוא דלויבון אינש עבדיה לעובד
(פ' ותר) דהא לא תלינו טעמא ל' עבד ולא בבבמה משום דהדרא: כל כבור משה ל' כל כבור:

עין משפט
נר מצוה

ו א מיי" פ"כ מהלכות שבת
הלכה ג סמג לאוין סה
טוש"ע יו"ד סימן קנא סעיף ד:
ז ב מיי" פ"ח מהלכות עבדים
הלכה א טוש"ע יו"ד סימן
קסו סעיף פ:
ח ג מיי" פ"ד מהלכות בכורות
הלכה א סמג עשין קמה
טוש"ע יו"ד סימן שכ סעיף ד:
ט ד מיי" שם טוש"ע שם
סעיף ג:

יפה מקובצת

[illegible]

דאמיר פון פארן זכר, חיים
דאמיר, בספר ארם
במה נפלים פטורים אף אף
זכרתי בארם ובכמה.
נורא דרור' מה במה נפלים
פטורים הבא אחריו להנפל
קורש כדרור' משגר במה
אף ארם כן. (לעיל):
תוס' ד"ה מ"ש מנפלים.
א"צ' דהתם כתיב
שגר הוא ליה למילך ושועה
כל הדרשות בענין אחד
נדרש כל משקל דא' ושועה
נפלים משתפוט כרי להורות
הדרשות בענין אחד ושגר
נדרש לדרשא אחרתיו וכו'.
(לשון תוספות אחרים):

יבין גרשום

ממא לאו הא דתני א"ר
שאינו רשאי אבהמה קאי דאין
נותנין לו בקבלה למחצית שכן
וה"ה לר' יהודה דאין מוכרין
בהמה לעובדיה: לא אעובר
קאמר דאינו רשאי דכיון
דעוברות היא כשנותנה לו
דקבלה אסור משום עובר. אבל
אם אינה מעוברת ורודה למכור
לעובר אכתי לא ידעינן: דיקא

[illegible]

אני עבד דלא הדר ליה ברצונו
אם תחזור ואי משום הכי הוא
כבים ומילתא דלא שכיחא לא
[המשך בהשמטות]